

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Řazení příslovcí v moderní čínštině

Adverbs Order in Modern Chinese

Olomouc 2019, Bc. Jan Kraus

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Tereza Slaměnková Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a uvedla veškeré použité
prameny a literaturu.

V Olomouci dne.....

Podpis.....

Anotace

Jméno a příjmení autora:	Bc. Jan Kraus
Název fakulty a katedry:	Filozofická fakulta, Katedra asijských studií
Název bakalářské práce:	Řazení příslovčí v moderní čínštině
Souhrn práce:	Počet stran: 76
	Počet znaků: 121 063
	Počet titulů použité literatury: 16
	Počet příloh: 2
Klíčová slova:	čínština, příslovce, Švarný, vzorce příslovčí, gramatika

Tato bakalářská práce se zabývá čínskými příslovci, konkrétně dvěma příslovci, jež stojí vedle sebe. Hlavním cílem bylo zjistit na základě korpusu jednotlivé kombinace mezi kategoriemi příslovčí. Korpus tvořil 1385 vět, jež byly získány z *Učebního slovníku jazyka čínského* Oldřicha Švarného. V teoretické části je uvedena charakteristika čínských příslovčí a jsou dána do kontrastu s českými. Zároveň jsou vymezeny druhy příslovčí dle *Praktické gramatiky moderní čínštiny* od Liu Yuehua. Dle jeho členění je uveden seznam příslovčí společně s pinyinem a českými překlady. V analytické části jsou nejprve detailně popsána frekventovaná příslovce a v další části je uvedeno řazení příslovčí a jejich jednotlivé kombinace. Výsledkem práce bylo zjištění 11 vysoce frekventovaných kombinací mezi příslovci, jež tvoří 86,12 % korpusu. Prvních šest kombinací jsou kombinace s příslovci kladu a záporu na druhé pozici. U některých z nich je pozice zápornky volitelná, s ohledem na změnu ve významu. Dále byla zjištěna nízká flexibilita příslovčí míry, která stojí na první pozici pouze před příslovci záporu.

Rád bych poděkoval vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Tereze Slaměnikové Ph.D. za odborné vedení, hodnotné připomínky a trpělivost při zpracovávání této práce, zejména také za ochotu a vstřícnost při konzultacích.

Obsah

ÚVOD	9
Metodologie	11
TEORETICKÁ ČÁST	13
1 Charakteristika - adverbium / příslovce	13
2 Postavení příslovcí ve větě	14
2.1 Řazení příslovcí	15
2.1.1 赖先刚 Lài Xiāngāng	15
2.1.2 张谊生 Zhāng Yìshēng	16
3 Druhy příslovcí	17
ANALYTICKÁ ČÁST	23
4 Frekventovaná příslovce analyzovaného vzorku	23
4.1 就 Příklad příslovce jiù	23
4.2 时间副词 shíjiān fùcí – příslovce času	25
4.2.1 早 zǎo	25
4.2.2 从来 cónglái	26
4.2.3 已经 yǐjīng	27
4.2.4 老 (是) lǎoshì	27
4.2.5 立刻 lìkè	28
4.2.6 总 (是) zǒngshì	29
4.2.7 马上 mǎshàng	29
4.2.8 快 kuài	30
4.3 范围副词 fànweí fùcí – příslovce rozsahu	30
4.3.1 都 dōu	31
4.3.2 完全 wánquán	31
4.4 重复、频率副词 chóngfù, pínlǜ fùcí – příslovce opakování a frekvence	32
4.4.1 也 yě	32
4.4.2 还 hái	34
4.4.3 再 zài	34
4.4.4 又 yòu	35
4.5 程度副词 chéngdù fùcí – příslovce míry	36
4.5.1 很 hěn	36
4.5.2 大 dà	37
4.5.3 太 tài	38
4.5.4 真 zhēn	38
4.5.5 有点儿 yǒu diǎnr	38
4.5.6 最 zuì	39

4.6	语气副词 yǔqì fùcí – příslovce způsobu	39
4.6.1	并 bìng	40
4.6.2	可 kě	41
4.6.3	根本 gēnběn	41
4.6.4	倒 dào	42
4.6.5	才 cái.....	42
4.6.6	也许 yěxǔ.....	43
4.6.7	实在 shízài	44
4.7	肯定、否定副词 kěndìng, fǒudìng fùcí – příslovce kladu a záporu	44
4.7.1	不 bù.....	45
4.7.2	别 bié	46
4.7.3	不要 búyào	46
4.7.4	没（有） méiyǒu.....	47
4.7.5	一定 yīdìng	48
4.7.6	决 jué.....	48
4.7.7	千万 qiānwàn	49
4.7.8	不用 búyòng.....	49
4.8	情态副词 qíngtài fùcí – příslovce modality	50
4.8.1	还是 háishi.....	50
5	Řazení příslovcí.....	51
5.1	Kombinace příslovcí v korpusu.....	51
5.2	Frekventované vzorce	53
5.2.1	Kombinace č. 1: p. frekvence – p. záporu.....	53
5.2.2	Kombinace č. 2: p. rozsahu – p. záporu.....	55
5.2.3	Kombinace č. 3: p. způsobu – p. záporu.....	55
5.2.4	Kombinace č. 4: p. jiù – p. záporu.....	57
5.2.5	Kombinace č. 5: p. času – p. záporu	57
5.2.6	Kombinace č. 6: p. míry – p. záporu	59
5.2.7	Kombinace č. 7: p. času – p. času	60
5.2.8	Kombinace č. 8: p. záporu – p. míry	60
5.2.9	Kombinace č. 9: p. rozsahu – p. míry.....	61
5.2.10	Kombinace č. 10: p. frekvence – p. míry	62
5.2.11	Kombinace č. 11: p. záporu – p. záporu	62
5.2.12	Přehled kombinací a vzorců.....	63
6	ZÁVĚR	65
7	RESUMÉ.....	67
8	SEZNAM LITERATURY	68
	SEZNAM PŘÍLOH	70

Seznam tabulek

Tabulka 1: Příslowce jiu	23
Tabulka 2: Příslowce času	25
Tabulka 3: Příslowce rozsahu	31
Tabulka 4: Příslowce opakování a frekvence	32
Tabulka 5: Příslowce míry	36
Tabulka 6: Příslowce způsobu	40
Tabulka 7: Příslowce kladu a záporu	45
Tabulka 8: Příslowce modality	50
Tabulka 9: Kombinace příslowcí v korpusu	52
Tabulka 10: Přehled frekventovaných vzorců	64

Ediční poznámka

K přepisu čínských termínů byla využita standardní transkripce 拼音 pīnyīn „pinyin“, spolu s tónovými značkami. Font písma u transkripce pinyin je vždy Cambria, český překlad je vždy uveden v uvozovkách a font písma Times New Roman.

ÚVOD

Gramatika je nedílnou a důležitou součástí každého jazyka. Čínština v porovnání s češtinou pevně daný slovosled, nemá flexi a celá řada gramatických významů se musí vyjadřovat pomocí pomocných slov. Velice důležitou roli v čínštině hrají příslovce, protože napomáhají vyjadřovat tyto gramatické vztahy. Ve větě může docházet ke kumulování více příslovcí vedle sebe a tato bakalářská práce se zaměřuje právě na dvě příslovce stojící vedle sebe a k jejich řazení přistupuji z hlediska typologie příslovcí.

Kumulování příslovcí vedle sebe je zajímavé pozorovat z hlediska vymezení různých typů příslovcí a to je to, čím se budu zabývat. Některá příslovce mají striktní přednost před jinými, u jiných se zase naskytuje volba umístění. K této problematice již určitý výzkum existuje a v práci budu tedy provádět komparaci korpusu s výsledky výzkumu.

Komparace bude prováděna na korpusu Učebního slovníku jazyka čínského Oldřicha Švarného. Provedu excerpce slovníku a vytvořím nový korpus pouze s větami, kde se dvě příslovce vedle sebe vyskytují. Následně rozdělím všechny věty podle typologie členění příslovcí.

V první kapitole teoretické části Charakteristika příslovcí je uvedeno základní vymezení čínských příslovcí v porovnání s českými. Jejich odlišnost je určena především s ohledem na jinou strukturní typologie těchto jazyků. Z tohoto důvodu je skupina čínských příslovcí užší než skupina česká. V čínštině se navíc rozlišují jména místa a času, která jsou v češtině součástí příslovcí.

Druhá kapitola se zabývá postavením příslovcí ve větě, protože pozice příslovcí je poměrně fixní a většinou budou stát mezi podmětem a přísudkem. Existují nicméně i případy, kdy mohou stát i před podstatnými jmény či samostatné ve výpovědi.

Ve třetí kapitole jsou uvedeny druhy příslovcí dle členění autora 刘月华 Liú Yuèhuá. V korpusu se ale vyskytovaly i příslovce, která Liu neuvádí, a popisují, jakým způsobem jsem tato příslovce začlenil do jednotlivých kategorií. Kromě toho uvádím jeho kompletní výčet příslovcí společně s pinyinem a českým překladem, což je jednou z přidaných hodnot této práce.

Analytická část je rozdělena na dvě části. První část popisuje frekventovaná příslovce za použití několika gramatických příruček a slovníků. Důraz je kladen na praktické použití jednotlivých příslovcí a propojení teoretických pravidel s korpusem.

Vždy je uvedeno několik příkladových vět, na kterých jsou teoretická pravidla aplikována. Na začátku každé kategorie je navíc uvedena tabulka příslovcí s uvedenou frekvencí jednotlivých příslovcí na první či druhé pozici v rámci korpusu.

V druhé části analytické části jsou dále zmíněny dva výzkumy, které se pořadím příslovcí zabývaly. Výsledky těchto výzkumů, především autora 赖先刚 Lài Xiāngāng, jsou využity pro komparaci s vzorci z korpusu. Tato část zároveň uvádí seznam vzorců neboli kombinací mezi jednotlivými kategoriemi příslovcí. Na nejfrekventovanější části se podíváme, které vzorce jsou v souladu s předešlými výsledky výzkumu a u kterých částí je zapotřebí zvážit i jiné faktory.

Metodologie

Při postupu práce jsem provedl excerpci vět Učebního slovníku jazyka čínského Oldřicha Švarného. Tento slovník, který má celkem čtyři díly, obsahuje přibližně 16 000 příkladových vět. Vybíral jsem pouze věty, kde se vyskytovaly dvě příslovce stojící vedle sebe. Těchto vět bylo celkem 1385, jedná se tedy o cca 8,7 % celkového korpusu.

Nejprve bylo nutné provést kategorizaci příslovcí, kdy jako zdroj posloužila příručka 实用现代汉语语法 Shíyòng Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ [Praktická gramatika moderní čínštiny], jejímž autorem je 刘月华 Liú Yuèhuá (2011). Z této příručky vycházím pro vymezení jednotlivých kategorií příslovcí, jež jsou v práci uvedeny. Autor popisuje do hloubky pouze několik nejdůležitějších příslovcí, jako např. 都 dōu „všichni“, 只 zhǐ „pouze“, 最 zuì „nejvíce“ apod. Liu ve svém členění neuvádí kompletní výčet příslovcí, v korpusu se totiž objevila i další. Pro jejich zařazení jsem využil i další zdroje, viz níže.

Jakmile byla vymezena příslovce, provedl jsem podrobný popis frekventovaných příslovcí. Jedním z kritérií pro popis příslovce bylo jeho zastoupení v korpusu alespoň 5 větami. U těchto příslovcí jsem porovnával teoretické poznatky z několika slovníků a gramatických příruček a doplňoval příkladovými větami z korpusu.

Po rozdělení příslovcí do kategorií jsem začal věty členit dle kombinací v rámci jednotlivých kategorií. Jako kombinaci považuji např. 重复 – 否定 chóngfù – fǒudìng p. frekvence – p. kladu a záporu, kdy na první pozici stojí příslovce frekvence a na druhé příslovce kladu a záporu. V rámci kombinace se frekventovaně objevují vzorce, např. 也 yě „také“ + 不 bù „ne“; 还 hái „ještě“ + 没 méi „záporka“; 又 yòu „přece“ + 不 bù „ne“ apod. Nejfrekventovanější vzorce jsou uvedeny v kapitole 5. Pořadí příslovcí. U nich je v závorce uveden i celkový počet výskytu.

Jak již bylo uvedeno, Učební slovník jazyka čínského Oldřicha Švarného má celkem čtyři díly. Byl sestaven pro doplnění běžné učebnice i slovníků čínštiny údaji o povaze slova, jeho funkčních charakteristikách apod. Slovník zahrnuje asi 16 000 příkladových vět, které byly i nahrány na magnetofonovém pásu. Věty jsou doplněny českým překladem. Uvedenou funkční charakteristiku slov jsem také využíval pro třídění příslovcí do jednotlivých kategorií.

Další zdroj, který jsem během práce využil, byla příručka 现代汉语八百词 Xiàndài Hànyǔ Bābǎicí [800 slov v moderní čínštině], 1980, kterou napsal 吕叔湘 Lǚ Shūxiāng. Autor popisuje použití prakticky většiny příslovcí uvedených v této práci. Kromě toho popisuje i prepoziční slovesa, slovesné přípony, větné částice a další.

V kombinaci s výše uvedenými jsem často využíval 汉语副词词典 Hànyǔ Fùcí Cídiǎn [Slovník čínských příslovcí], 2013, který vydal 岑玉珍 Cén Yùzhēn. Slovník zahrnuje celkem 533 příslovcí a popisuje jejich použití. Některá příslovce staví do kontrastu a popisuje rozdílné významy.

V některých případech byla použita příručka 1700 对近义词语用法对比 1700 Duì Jìnyìcíyǔ Yòngfǎ Duìbǐ [Porovnání a použití 1700 čínských synonym] od autora 杨寄洲 Yáng Jìzhōu.

Všechny výše uvedené slovníky či gramatické příručky zahrnují abecední rejstřík hesel, proto u citací v textu není uvedena příslušná strana.

V celé práci jsou uváděny příkladové věty v transkripci pinyin, které začínají šestimístným kódem. První čtyři číslice označují heslo ve slovníku a další dvě číslice oddělená od předchozího čísla tečkou udávají pořadí věty v rámci hesla. Každá věta zároveň obsahuje český překlad, který je čerpán rovněž ze slovníku od Švarného. Např.:

0175.12 wǒ-'mèimei-d shēngri, **zǎo-jiu** 'guò-le.

Moje mladší sestra měla narozeniny už dávno (dosl. narozeniny...už dávno pominuly).

Celý korpus s dvěma větami vedle sebe je v rozsahu cca 50 normostran, proto je celý umístěn jako příloha na CD. V příloze této práce je uvedena pouze část korpusu a to 11 nejfrekventovanějších vzorců, které tvoří cca 86 % celého korpusu. Jsou uvedeny ovšem pouze šestimístné kódy, pomocí kterých je možné příslušnou větu dohledat. CD-ROM nicméně obsahuje korpus i s příkladovými větami.

V případě, že je v práci uvedena jiná příkladová věta než ze slovníku Švarného, taková věta nezačíná šestimístným kódem.

TEORETICKÁ ČÁST

Součástí teoretické části je charakteristika čínského příslovce, porovnání s českým příslovcem, jejich vymezení a postavení ve větě. Kromě toho jsou uvedeny druhy příslovcí a jejich seznam s českým překladem.

1 Charakteristika - adverbium / příslovce

Termín adverbium pochází z latiny a znamená „u slovesa“¹. Tento termín je tedy přesnější než český termín příslovce. Z čínského výrazu 副词 fùcí je možné pochopit charakteristiku příslovce, neboť fù znamená „pomocný“ či „vedlejší“. Jinými slovy pomáhají blíže určit následující sloveso, ale může se jednat i o jiné slovo, jež má predikativní charakter, tedy adjektivum, modální sloveso nebo prepoziční sloveso (Uher, 2014, s. 70).

Je nutné poznamenat, že příslovce v čínštině a češtině jsou rozdílného charakteru. V čínštině se navíc rozlišují 处所名词 chùsuǒ míngcí „jména místa“ a 时间名词 shíjiān míngcí „jména času“, která jsou v češtině většinou zahrnuta do příslovcí. Jména místa v čínštině zahrnují např. 这里 zhèlǐ, zhèr „zde“; 那里 nàlǐ, nàr „tam“; 里面 lǐmian „uvnitř“; 上面 shàngmian „zde“; 周围 zhōuwéi „dokola, okolo“ apod. Tato jsou v češtině součástí kategorie příslovce místa. Jména času v čínštině obvykle zahrnují např. 今天 jīntiān „dnes“; 今年 jīnnián „letos“; 明年 míngnián „příští rok“; 以前 yǐqián „dříve“ apod. Tato jsou také v češtině chápána jako příslovce času. Co je pro jména místa specifické, je postavení ve větě, kdy mohou plnit funkci podstatného jména, předmětu, přívlastku či být modifikována i jiným podstatným jménem. Jména času mají podobné použití. Z toho důvodu není možné chápat jména místa a času jako příslovce (Uher, 2014, s. 34).

Další rozdíl českých a čínských příslovcí je na úrovni strukturní typologie těchto jazyků. Čeština se řadí z větší části k flektivním jazykům, to znamená, že vyjádření gramatických funkcí probíhá pomocí afixů, připojením koncovky ke kořenu, např. rychlý (přídavné jméno) a rychle (příslovce). Čínština je na druhé straně řazena především k analytickým neboli izolačním jazykům, gramatické funkce jsou tedy

---

¹ Online Etymology Dictionary: https://www.etymonline.com/word/adverb#etymonline_v_5160

vyjadřovány pomocnými slovy a v čínštině jeden ze způsobů pro vyjadřování gramatických vztahů plní právě příslovce (Švarný, 1997, s. 66).

2 Postavení příslovcí ve větě

Pokud zvážíme větné členy, příslovce plní funkci určení. Ve větě tedy stojí mezi podmětem a přísudkem. Podmět může být rovněž nevyjádřený. Jak je možné vidět u níže uvedených příkladů, další typickou vlastností příslovcí je postavení před prepozičními slovesy a modálními slovesy.

- 0005.15 jiù-'suàn shi-wǒ-d búshi, ni-**yě bu**-gāi 'zème-bu₂-kèqi.
I kdyby to byla moje chyba, nemusíš být tak hrubý (dosl. nezdvořilý).
- 1097.08 zhe-jiǔ biàn'zhì-le, **yěxu hai**-kěyi zuò-'cài yòng.
Tohle víno se zkazilo, možná se dá ještě použít na vaření (dosl. dělání jídla).
- 1082.05 ni-'**qiè-búyao** ba₃-háiz-'yí-ge-ren² liú-zai-jiāli.
V žádném případě nesmíš nechat děcko samotné doma.

Příslovce a podstatná jména

Příslovce mají určitá omezení. Obvykle nestojí před podstatnými jmény. Existují ovšem některé výjimky, jelikož v klasické čínštině bylo běžné používat příslovce pro modifikování podstatných jmen. V moderní čínštině se tento aspekt zachoval obecně u ustálených čtyřslabičných frází, např. 不翼而飞 búyí'érfēi „znenadání zmizet“, 不胫而走 bújìng'érzǒu „šířit se jako blesk“. V obou případech 翼 yì a 胫 jìng jsou podstatnými jmény (Zhou, 2003, s. 134). Další případ, kdy příslovce stojí před podstatným jménem je tehdy, když dané podstatné jméno má ve větě funkci přísudku. Lu (2011, str. 163) uvádí následující příklad:

- yòu xīngqīliù le, shíjiān guò de kě zhēn kuài a!
Zase je sobota, uběhlo to ale strašně rychle!

Příslovce a zástupná slova

Příslovce obvykle nestojí před zástupnými slovy, ale u některých je možné tuto skutečnost akceptovat, např. před 这样 zhèyàng „takto“ a 那样 nà yàng „takhle“.

- shìqing yǐjīng zhèyàngle, guāng mányuàn yǒu shénme yòng?
Už je to takto, na co si tedy jen stěžovat?

Příslovce míry

Příslovce míry obvykle nestojí před slovesem, které vyjadřuje nějakou činnost, ale nejčastěji stojí před adjektivy či slovesy vyjadřující emoční stav (Lu, 2011, s. 163):

十分愉快 shífēn yúkuài „velmi šťastný“

特别生气 tèbié shēngqì „velmi naštvaný“

及其担心 jíqí dānxīn „moc se obávat“

非常学习 fēicháng xuéxí (špatně)

Samostatné použití

Některá příslovce mohou dokonce tvořit samostatnou větu při odpovědi na otázku, např. 不 bù „ne“, 没有 méiyǒu „záporka“, 也许 yěxǔ „možná“, 一定 yīdìng „určitě“, 有点儿 yǒu diǎnr „trochu“ apod.

0234.13 jiǎ: ni-ke₃ yí-dìng 'lái-a! yǐ: **yí-dìng yí-dìng.**

A: Určitě dojde! B: Určitě, určitě.

2.1 Řazení příslovcí

Výzkumy, které se zabývaly pořadím čínských příslovcí, není mnoho a autoři někdy používají jiná označení pro kategorie příslovcí.

柯移顺 Kē Yíshùn, autor výzkumu 汉语副词连用、并用研究述评 Hànyǔ Fùcí Liányòng bìng Yòng Yánjiū Shùpíng [Řazení čínských příslovcí za využití výzkumů], 2012, uvádí několik dalších autorů, kteří se touto problematikou zabývali, nap. 赖先刚 Lài Xiāngāng a 张谊生 Zhāng Yìshēng.

2.1.1 赖先刚 Lài Xiāngāng

赖先刚 Lài Xiāngāng, autor výzkumu 副词的连用问题 Fùcí De Liányòng Wèntí [Problematika řazení příslovcí], 1994, uvádí následující řazení příslovcí. Na prvním místě jsou ta příslovce, která mají většinou přednost před jinými příslovci.

1. 关联 guānlián / 语气 yǔqì - příslovce 就 jiù a příslovce způsobu
2. 时间频率 shíjiān pínǜ / 处所 chùsuǒ – příslovce času, frekvence a místa
3. 范围 fànwéi – příslovce rozsahu
4. 程度 chéngdù – příslovce míry
5. 否定 fǒudìng – příslovce záporu
6. 情态方式 qíngtài fāngshì – příslovce modality

Je možné si všimnout, že Lai Xiangang neuvádí kategorii opakování a frekvence jako samostatnou kategorii, ale sloučil ji s kategorií času, do které ještě zahrnul další

kategorii příslovčí vyjadřující místo. Vzhledem k podobnosti se členěním příslovčí dle Liu Yuehua bude tento výzkum brán jako zdroj pro komparaci s korpusem.

2.1.2 张谊生 Zhāng Yìshēng

张谊生 Zhāng Yìshēng, autor výzkumu 现代汉语副词研究 Xiàndài Hànyǔ Fùcí Yánjiū [Výzkum čínských příslovčí v moderní čínštině], 2000, uvádí poněkud jiné řazení. Kromě předchozích kategorií uvádí navíc další tři kategorie, konkrétně 评注副词 píngzhù fùcí „příslovce komentáře“, 协同副词 xiétóng fùcí „příslovce koordinace“ a 描摹副词 miáomó fùcí „deskriptivní příslovce“.

1. 评注 píngzhù
2. 关联 guānlián
3. 时间 shíjiān
4. 频率 pínlǜ
5. 范围 fànweí
6. 程度 chéngdù
7. 否定 fǒudìng
8. 协同 xiétóng
9. 重复 chóngfù
10. 描摹 miáomó

Je zajímavé, že kategorii opakování uvádí až na předposledním místě, přičemž tato kategorie byla v našem korpusu nejfrekventovanější a zároveň měla fixní pozici před některými příslovci.

Na rozdíl od předchozího autora uvádí Zhang **další faktory**, které hrají roli při řazení příslovčí mimo výše uvedené pořadí. Hovoří o intenzitě subjektivity, významu slov, struktuře věty, zdůraznění důležitého, záporu apod. Důležitým faktorem byl zápor. Zápornky mají poměrně flexibilní vlastnost, často mohou stát na první i druhé pozici s ohledem na změnu ve významu. Dále v textu se bude hovořit o **faktoru negace**. Jak uvidíme dále v textu, některé tyto faktory jsou důležité pro určení pořadí.

3 Druhy příslovčí

V čínštině se příslovce člení do několika základních skupin. Základním zdrojem byla *Praktická gramatika moderní čínštiny* od Liú Yuèhuá (2001, s. 212). Jeho členění přebírám v celé práci a je následující:

1. 时间副词 shíjiān fùcí - příslovce času
2. 范围副词 fànwéi fùcí - příslovce rozsahu
3. 重复、频率副词 chóngfù, pínlǜ fùcí - příslovce opakování a frekvence
4. 程度副词 chéngdù fùcí - příslovce míry
5. 语气副词 yǔqì fùcí - příslovce způsobu
6. 肯定、否定副词 kěndìng, fǒudìng fùcí - příslovce kladu a záporu
7. 情态副词 qíngtài fùcí - příslovce modality

V použitém korpusu se nicméně objevila i příslovce, která autor neuvádí. Využity byly tedy i další publikace, např. Lu Fubo (2011, s. 160) uvádí prakticky stejné členění, ale v kategoriích často zahrnuje větší počet příslovčí, např. příslovce 确实 quèshí „skutečně“ řadí do kategorie příslovčí kladu a záporu. V některých případech byla příslovce zařazena na základě podobného významu či po konzultaci s čínskou lektorkou. Například příslovce 并 bìng „vůbec“ nebylo uvedeno ve výše uvedené publikaci od Liu Yuehua, nicméně na základě charakteristiky a použití příslovce bylo zařazeno do kategorie způsobu. Stejný případ se týkal příslovce 根本 gēnběn „vůbec (ne-)“ nebo 通常 tōngcháng „obvykle, zpravidla“. V případě podobných významů byl využit i elektronický výkladový slovník 现代汉语规范词典 Xiàndài Hànyǔ Guīfàn Cídiǎn [Standardní slovník moderní čínštiny], zakoupený v aplikaci Pleco.

V korpusu se rovněž objevila příslovce, která díky svým specifickým použitím spadají do více kategorií. Jedná se o příslovce 就 jiù „právě“, které spadá dokonce do čtyř kategorií, a to jsou příslovce času, rozsahu, způsobu a dalších vedlejších vět, jež se nehodí do předchozích (většinou podmínkové). Poslední kategorie byla v korpusu speciálně vyčleněna s ohledem na zjištění vyplývající z analýzy jako 就 jiù „právě“, i když ji uvedené gramatické příručky neuvádějí jako samostatnou kategorii. Další příslovce, která Liu Yuehua uvádí ve více kategoriích, byla příslovce 可 kě „tedy“ a 几乎 jīhū „skoro“. Jsou uváděny jako součástí kategorie míry a kategorie způsobu. V

korpusu se nicméně vyskytovaly v kombinaci s jiným příslovcem pouze v kategorii způsobu. Mimo autorův výčet bylo zařazeno příslovce 才 cái „teprve“ do kategorie času a následně i do kategorie míry, vždy na základě významu.

Dále je uveden seznam všech příslovčí dle členění od Liu Yuehua. U všech příslovčí jsou uvedeny pinyin a české překlady. Překlad byl u většiny případů čerpán z *Čínsko-českého česko-čínského slovníku* Jaromíra Vochaly. Pokud slovník dané příslovce neuváděl, jako zdroj pro překlad byl použit online *Čínsko-český slovník* na Portálu čínských studií, pod záštitou Katedry asijských studií FF UP. U každé kategorie jsou dále uváděny příslovce jako „další“ ta, která patří do dané kategorie, ale nebyly vymezeny v rámci členění od Liu Yuehua.

Příslovce času

刚 gāng „právě, zrovna“
 刚刚 gānggāng „právě teď, zrovna“
 已 yǐ „již, už“
 已经 yǐjīng „již, už; brzo, dávno“
 曾经 céngjīng „kdysi, dříve“
 早 zǎo „brzo, dávno“;
 就 jiù „již, právě, prostě“
 早先 zǎoxiān „dříve, předtím“
 正 zhèng „právě, přesně“
 正在 zhèngzài „právě, zrovna“
 在 zài „právě, zrovna“
 将 jiāng „v budoucnu“
 将要 jiāngyào „v budoucnu“
 立刻 lìkè „ihned, okamžitě“
 马上 mǎshàng „hned, okamžitě“
 顿时 dùnshí „okamžitě, náhle“
 回头 huítóu „později, za chvíli, za okamžik, hned“

起初 qǐchū „zpočátku“
 原先 yuánxiān „dříve, předtím“
 一时 yìshí „momentálně, náhle, najednou“
 向来 xiànglái „odjakživa, odedávna, vždy, vždycky“
 一直 yìzhí „stále, po celou dobu, nepřetržitě, vždy, až do“
 一向 yìxiàng „odedávna, odjakživa, vždy“
 好久 hǎojiǔ „dlouho, dávno“
 永远 yǒngyuǎn „navěky, navždy, věčně“
 从来 cónglái „vždycky, vždy, nikdy“
 随时 suíshí „kdykoliv, v kteroukoliv dobu, každou chvíli“
 时时 shíshí „ustavičně, neustále, stále, vždy“
 偶而 ǒuèr „někdy, čas od času, zřídka“
 间或 jiànhuò „občas, čas od času“

老 (是) lǎoshì „dlouho, dávno, neustále, pořád, velmi“
 总 (是) zǒngshì „vždy, stále, pořád, dříve či později“
 忽然 hūrán „náhle, pojednou, znenadání“

další:

始终 shǐzhōng „od začátku do konce“
 素来 sùlái „vždycky“
 快 kuài „brzo, hned, rychle; co nevidět, za chvíli, brzo“
 才 cái „teprve, až, teprve pak“
 终 zhōng „dříve či později, nakonec (přece jen)“
 先 xiān „nejdříve, napřed, nejprve, dříve“
 原来 yuánlái „původně“

Příslovce rozsahu

都 dōu „všichni, všechna,
(dokonce) i, ani, již, už“
全 quán „úplně, zcela“
统统 tǒngtǒng
„kompletně, celkově“
一共 yīgòng „dohromady,
celkem“
共 gòng „celkem,
dohromady“
总共 zǒnggòng „celkem,
dohromady“
一起 yìqǐ „spolu,
společně“
一块儿 yīkuàir „spolu,
společně“
一同 yītóng „společně,
pospolu“

一齐 yīqí „současně,
naráz, sborově“
一道 yīdào „společně,
dohromady“
一概 yīgài „šmahem
všechno, úplně vše, vše
bez rozdílů“
净 jìng „pouze, jen,
výlučně, nic než, stále jen,
pořád jen“
一味 yīwèi „stále jen,
neznat nic než, znovu a
znovu“
只 zhǐ „pouze, jenom,
jedině, výhradně“
仅仅 jǐnjǐn „pouze, jen,
toliko“
就 jiù „jenom, pouze“

独 dú „jen, pouze“
唯独 wéidú „jedině,
pouze, jen“
单 dān „jednotlivě,
odděleně, jenom, toliko,
jednoduše“
光 guāng „pouze, jenom“

další:

完全 wánquán „úplně,
plně, naprosto, zcela,
absolutně; (se záporom)
vůbec“
一律 yīlǜ „bez výjimky,
všechno“
不过 bùguò „pouze, jen,
nic než, ne více než“

Příslovce opakování a frekvence

又 yòu „opět, znovu, zase;
ještě, navíc; ale (zase);
zdůrazňující funkce“
再 zài „opět, znovu; ještě;
ještě více; již více ne“
还 hái „ještě, dosud;
kromě toho; docela,
celkem; (v záporné větě)
ani, i“
也 yě „také, rovněž, (v
záporné větě) ani;
zdůrazňující funkce;
dokonce ani“

屡次 lǚcì „opakovaně,
nejednou, nezřídka,
častokrát“
再三 zàisān „znovu a
znovu, nejednou,
mnohokrát“
常常 chángcháng „často,
běžně“
经常 jīngcháng „obvykle,
běžně, často, zpravidla“
时常 shícháng „často,
nezřídka, zpravidla“

往往 wǎngwǎng „běžně,
často, většinou“
不断 bùduàn „neustále,
nepřetržitě, bez ustání“
反复 fǎnfù „opětovně,
mnohokrát, znovu a
znovu“

další:

通常 tōngcháng „obvykle,
zpravidla“

Příslovce míry

很 hěn „velmi, velice,
značně, (v záporu) ne
příliš“
极 jí „krajně, extrémně,
v nejvyšší míře,
neobyčejně, ultra-,

挺 tǐng „velice, velmi“
怪 guài „notně, pořádně,
jaksepatří“
太 tài „příliš, velmi,
velice, neobyčejně“

非常 fēicháng
„neobyčejně, mimořádně,
krajně, velice, velmi“
格外 géwài „neobyčejně,
mimořádně, nadmíru“

十分 shífēn „velmi, velice, úplně, zcela“
 极其 jíqí „krajně, mimořádně“
 分外 fēnwài „mimořádně, obzvlášť“
 最 zuì „nejvíce, nejlépe, nejlíp, nej-„
 顶 dǐng „v nejvyšší míře, nejvíce, nej-„
 更 gèng „ještě, ještě více“
 更加 gēngjiā „ještě více“
 越发 yuèfā „více a více, stále více“
 越加 yuèjiā „více a více, stále více“
 相当 xiāngdāng „značně, dosti“
 稍 shāo „trochu, poněkud“
 稍微 shāowēi „trochu, poněkud“

稍稍 shāoshāo „lehce, nepatrně, malinko“
 略 lüè „poněkud, maličko“
 略微 lüèwēi „poněkud, trochu, maličko“
 比较 bǐjiào „poměrně, relativně“
 较 jiào „poměrně, relativně“
 有点儿 yǒuyidiǎnr „trochu, poněkud“
 可 kě „tedy; to je dost; věru“
 真 zhēn „skutečně, opravdu, věru, (hov.) namouduši, namouvěru“
 好 hǎo „náramně, hrozně; velice, hodně, značně; lehce, snadno“
 多 duō (ve větách zvolacích) jak, tak, tolik;

(v záporných větách) ne tolik, ne příliš
 多么 duōme „jak, tak, tolik“
 几乎 jīhū „skoro, téměř, prakticky“
 尤其 yóuqí „zejména, především, obzvlášť, zvlášť“
 过于 guòyú „přespříliš, přehnaně“

další:

够 gòu „dost, dostatečně“
 不够 bùgòu „nedostatečně“
 大 dà „příliš ne“ (se zápornkou 不)
 满 mǎn „zcela, úplně; vůbec ne, ani v nejmenším ne“
 正 zhèng „právě, přesně“

Príslovce způsobu

可 kě „tedy; to je dost; věru“
 并 bìng „vůbec, vlastně“
 幸亏 xìngkuī „naštěstí“
 多亏 duōkuī „naštěstí, ještě, že“
 难道 nándào „cožpak“ (v rétorické otázce)
 何尝 hécháng „cožpak by, což snad, jakpak by“
 居然 jūrán „proti očekávání, nečekaně, překvapivě“
 究竟 jiūjìng (v otázce vyjadřuje výzvu k upřesnění) „vlastně, vůbec, fakticky; koneckonců, vždyť, vlastně“

到底 dào dǐ „nakonec, přece jen; vlastně; koneckonců“
 偏偏 piānpiān „navzdory tomu, natruc, naschvál, schválně; jako naschvál; právě, zrovna“
 索性 suǒxìng (prostě)...a hotovo, (raději)...a je to
 简直 jiǎnzhí „prostě, přímo“
 反正 fǎnzhèng „stejně, beztoho, tak jako tak; vždyť, beztoho; v každém případě, prostě“
 却 què „naproti tomu (však), (nicméně, ale) přesto, zato (však), kupodivu“

倒 dào (vyjadřuje, že se stal opak očekávaného) „kupodivu, naopak“
 也许 yěxǔ „možná, snad; asi, zhruba; pravděpodobně, jak se zdá, zřejmě“
 大约 dàyuē „přibližně“
 好在 hǎozài „naštěstí, ještě že“
 几乎 jīhū „skoro, téměř, prakticky“
 差点儿 chàdiǎnr „málem, taktak (že ne-), mnoho nescházelo (aby)“
 果真 guǒzhēn „skutečně, opravdu“

果然 guǒrán „vskutku, skutečně, jak se dalo čekat“
明明 míngmíng „(zcela) jasně, očividně, zcela zřejmě“
敢情 gǎnqing „vlastně, ukazuje se (že), samozřejmě“

další:

根本 gēnběn „vůbec (ne-), vůbec nikdy“
才 cái „zdůraznění s 呢“

最好 zuìhǎo „nejlépe, nejlépe bude, když..., nejraději“
实在 shízài „skutečně, opravdu, ve skutečnosti, fakticky“
偏 piān „úmyslně, schválně, jako naschvál, navzdory tomu, naopak“
大概 dàgài „přibližně, asi, pravděpodobně“
多半儿 duōbàn „většinou, nejspíš, s největší pravděpodobností“

只好 zhǐhǎo „být nucen, nemít jinou možnost, nezbývat než“
差不多 chàbùduō „přibližně, zhruba, skoro, téměř“
死 sǐ „pevně, odhodlaně“
可惜 kěxī „škoda“
的确 díquè „skutečně, opravdu, vskutku“
就 jiù „již, právě, prostě“
万 wàn „absolutně, rozhodně, v krajním případě“

Příslovce kladu a záporu

不 bù „ne, nikoliv“
没 (有) méiyǒu (záporka, jen u slovesa 有), (zápor pro děj, který neproběhl, nebyl ukončen, nebo který agens nepodstoupil)
一定 yīdìng „určitě, jistě“
准 zhǔn „přesně, určitě“
未必 wèibì „nikoliv nutně, sotva, stěží“
不要 búyào (záporka);
必定 bìdìng „určitě“
必然 bìrán „určitě, nevyhnutelně“
未 wèi (dosud) „ne“

别 bié (záporka, vyjadřuje zákaz)
莫 mò „ne, není třeba“
休 xiū „není třeba, ne-“
勿 wù (knižní, vyjadřuje zákaz)

další:

绝 jué „absolutně, rozhodně, v žádném případě“
千万 qiānwàn „v každém případě, za každou cenu; (v záporné větě) za žádnou cenu, v žádném případě“
不用 bù yòng „není třeba“

不必 búbì „netřeba, není třeba, není nutno“
甭 béng „není třeba, ne-!“
必须 bìxū „muset, je nutno, je třeba, být povinen“
决 jué „rozhodně, absolutně“
确实 quèshí „skutečně, opravdu, vskutku, fakticky“
肯定 kěndìng „rozhodně, s jistotou, najisto“
绝对 juéduì „absolutně, rozhodně“

Příslovce modality

猛然 měngrán „najednou“
依然 yīrán „jako dřív, stále stejně, při starém“

仍然 réngrán „nadále, stejně jako dřív, stále ještě“
逐步 zhúbù „krok za krokem, postupně, každým krokem“

逐渐 zhújiàn „postupně, poznenáhlu“
渐渐 jiànjiàn „postupně, poznenáhlu“
亲自 qīnzì „sám, osobně“

擅自 shànzì „svévolně, o své vůli“
百般 bǎibān „každopádně“
毅然 yìrán „pevně, rozhodně“
互相 hùxiāng „vzájemně, navzájem“
特地 tèdì „speciálně, schválně, zvlášť (jen za tím účelem)“

další:

还是 hái shì „opět zase; stále ještě, přece ještě, ještě; přece jen, bude lépe“
赶紧 gǎnjǐn „hned, rychle, neprodleně“
傻 shǎ „hloupě, přihloupě, nejapně“

胡 hú „hloupě, nesmyslně, nepatřičně“
纷纷 fēnfēn „masově, houfně, jeden za druhým“
自然 zìrán „přirozeně“
照样 zhàoyàng „tak jako dříve, stále tak“
按时 ànshí „včas, ve stanovenou dobu“

ANALYTICKÁ ČÁST

V této části budou popsána příslovce, jež měly v korpusu zastoupení alespoň pěti vět. Důraz bude kladen na propojení teorie s korpusem. Součástí každé kategorie je tabulka, jež zahrnuje seznam příslovcí s pinyinem a překladem. Kromě toho jsou součástí informace o frekvenci daného příslovce na první či druhé pozici v případě dvou příslovcí stojících vedle sebe.

Příslovce, která měla v korpusu zastoupení méně než pět vět, nebyla popsána, protože není možné je považovat za reprezentativní vzorek pro zkoumání dané problematiky.

4 Frekventovaná příslovce analyzovaného vzorku

4.1 就 Příslovce jiù

Překlad: „již, právě, prostě“

Příslovce	Překlad	1. pozice	2. pozice	Celkem
就 jiù	již, právě, prostě	141	6	147
就 jiù (čas)	již, právě, prostě	48	46	94
就 jiù (způsob)	již, právě, prostě		1	1
就 jiù (rozsah)	jenom, pouze	1		1

Tabulka 1: Příslovce jiù

Jak je patrné z výše uvedené tabulky, příslovce 就 jiù zahrnuje čtyři různé významy. První skupina se samotným názvem 就 jiù zahrnuje takové věty, ve kterých příslovce plní funkci podobné spojce. Věty pouze spojuje, ale nenese již žádný specifický význam. Z tabulky zároveň vyplývá, že se v tomto významu objevuje především na první pozici z dvou příslovcí stojících vedle sebe. Druhá pozice byla výjimečná. Zároveň je nutné poznamenat, že tento význam má prakticky ultimátní přednost před jinými kategoriemi. Častý výskyt tohoto významu byl v podmínkových větách, přípustkových větách, účelových, důvodových apod. Uvozeny byly obvykle pomocí např. 如果 rúguǒ „jestliže“, 要是 yàoshì „kdyby“, 只要 zhǐyào „pokud“, 既然 jìrán „když už“, 因为 yīnwèi „protože“, 为了 wèile „kvůli“ apod. (Lü, 1980, s. 317). V hlavní větě souvětí se potom příslovce 就 jiù objevilo zejména v kombinaci se záporkami (111 případů). V deseti případech se objevily kombinace s některými

příslovci míry jako 更 gèng „ještě více“, 太 tài „příliš“, 很 hěn „velmi“ a 够 gòu „dostatečně“. Kombinace s dalšími kategoriemi byly již méně časté.

- 0125.16 míngtiān yàoshi-xià-'yǔ, wǒmen-**jiu**⁴ 'bù-qù-le.
Jestli bude zítra pršet, nepůjdeme tam.
- 0318.12 ta-jìrán juéxīn huí-dao-'zhènglúshang-lai², **jiu**-'búyào jìjiao ta¹-d-guò'qù-le.
Vzhledem k tomu, že se rozhodl vrátit se na řádnou cestu, nebudeme už rozebírat jeho minulost.
- 1069.04 zhǐ-yao quán-guo-rénmín tuánjiēqǐ₃lái dīkàng-'díren, díren **jiu**-'bù-neng qiánjin-yí-'bù.
Když se k odporu proti nepříteli sjednotil lid celé země, nepřítel nepostoupí ani o krok.
- 1640.07 nǐ-yàoshi méi-you-zhízhào, **jiu**-'bù-neng zuò-'mǎimài.
Když nemáš oprávnění, nesmíš obchodovat.
- 0431.10 nǐ³-bu-zhìdào shìqing-d qīng'zhòng, **jiu**-'bié duō-shuō-huà.
Když nevíš, jak je ta věc závažná, tak radši moc nemluv.
- 1187.03 'xíng-la, zhè-yang **jiu**-'hěn-bu-'cuò-le.
To už stačí, takhle je to už dost dobré.

Druhý význam příslovce 就 jiù se týká kategorie času. V případě, že před jiù stojí nějaké slovo vyjadřující čas či jiné příslovce času, použití zde zdůrazňuje, že něco se stalo již před dlouhou dobou. Častá byla kombinace s příslovcem 早 zǎo „dávno“ na první pozici, dále se záporkami na pozici druhé.

- 0105.20 wǒ-'dìdi, cóng-'xiǎor, shēntǐ **jiu**-'bù-hǎo.
Můj mladší bratr odmalička postonává (dosl. tělo není zdravé)
- 0939.15 ta¹-d-érz, cóng-'xiǎor **jiu**-'bù-yonggōng, jiānglái₂ 'bú-huì-you³ shēn²me-'zàojiu.
Jeho syn byl od malička líný (dosl. není pilný), sotva to někam dotáhne.
- 1086.04 ta¹men-jiā 'bài-le, 'fángz he-dì'chǎn, **zǎo**-**jiu** mài-guāng le.
Jejich rodina je na mizině, domy i pozemky už dávno všechny prodali.
- 1316.10 wo-**zǎo**-**jiu** 'kànchulai, nèi-ge-rén shì⁴-ge-huài'dàn.
Dávno jsem poznal, že je to (dosl. onen člověk) ničema.

Třetí význam spadá do kategorie způsobu a pouze zdůrazňuje způsob či vyjadřuje souhlas (Cen, 2011, s. 193). Za příslovcem často ještě následuje sloveso 是 shì „být“, jak je možné vidět v následujícím příkladu:

- 1145.08 xīnán'jiǎorshang you-huǒ'guāng, **yěxu** **jiù**-shì-'xìn hào-ba.
Na jihozápadě je vidět oheň (dosl. je záře ohně), možná, že to je signál!

Poslední význam příslovce vyjadřuje rozsah a je velmi podobný příslovci 只 zhǐ „pouze“. V tomto významu se ale objevila pouze jedna věta.

1198.02 wo³men-'sì-ge-ren, 'sān-fenr-fàn **jiu-gòu**-chī-le.

My čtyři se ze tří porcí dostatečně najíme.

4.2 时间副词 shíjiān fùcí – příslovce času

Příslovce	Překlad	1. pozice	2. pozice	Celkem
就 jiù	již, právě, prostě	48	46	94
早 zǎo	brzo, dávno	35	1	36
从来 cónglái	vždycky, vždy, nikdy	34		34
已经 yǐjīng	už; brzo, dávno	26	5	31
老 (是)	dlouho, dávno, neustále, pořád, velmi	11	10	21
立刻 lìkè	ihned, okamžitě	8	11	19
总 (是)	vždy, stále, pořád, dříve či později	10	4	14
马上 mǎshàng	hned, okamžitě	5		5
在 zài	právě, zrovna		5	5
快 kuài	brzo, hne, rychle; co nevidět, za chvíli, brzo	1	4	5
一直 yìzhí	stále, po celou dobu, nepřetržitě, vždy, až do	3	1	4
先 xiān	nejdříve, napřed, nejprve, dříve		4	4
永远 yǒngyuǎn	navěky, navždy, věčně	3		3
向来 xiànglái	odjakživa, odedávna, vždy, vždycky	2		2
始终 shǐzhōng	od začátku do konce	2		2
正在 zhèngzài	právě, zrovna	1		1
素来 sùlái	vždycky	1		1
终 zhōng	dříve či později, nakonec (přece jen)	1		1
一向 yìxiàng	odedávna, odjakživa, vždy	1		1
才 cái	teprve, až, teprve pak	1		1

Tabulka 2: Příslovce času

4.2.1 早 zǎo

Překlad: „brzo, dávno“

Příslovce 早 zǎo „dávno“ zdůrazňuje časové období, které již uplynulo od uskutečnění nějaké události či činnosti. Věta často obsahuje 了 le a nejčastěji se objevuje v kombinaci s příslovci času 已 yǐ „již“ nebo 就 jiù „právě“ (Lü, 1980). V korpusu se dvakrát objevilo se zápornkou 不 bù „ne“ a 没 méi „zápornka“, a dvakrát s příslovcem rozsahu 都 dōu „všichni“. Na druhé pozici se objevilo pouze s příslovcem

千万 qiānwàn „v žádném případě“. Ve většině korpusových vět se opravdu vyskytuje s větnou částicí 了 le.

- 0175.12 wǒ-'mèimei-d shēngri, **zǎo-jiu** 'guò-le.
Moje mladší sestra měla narozeniny už dávno (dosl. narozeniny...už dávno pominuly).
- 0641.01 nèi-tiao-lù, **zǎo-jiu** tōng-le.
Ta cesta je už dávno průchozí.
- 0792.01 huǒchē **zǎo-méi**-'yǐngr-le, tā 'hái zhàn-zai-nar⁴, mǒle-bàn-tian yǎnlèi.
Vlak už dávno zmizel v dálce (dosl. nezůstal ani stín), <ale> ona tam pořád ještě stála a celou věčnost (dosl. půl dne) si utírala slzy.
- 1571.09 biéren '**zǎo-dou**-zǒu-le, ni-hái-'zhàn-zai-zher⁴ gàn-má? 'zhēn-shi-ge dāiz.
Ostatní už dávno odešli, tak co tu ještě děláš? Jsi ty ale pitomec!

4.2.2 从来 cónglái

Překlad: „vždycky, vždy, nikdy“

Význam je víceméně stejný jako u příslovce 向来 xiànglái „vždycky“. Opět vyjadřuje, že něco nějak je od minulého po současný okamžik. Rozdíl je především v použití, kdy pro 从来 cónglái „vždycky“ je typické použití v záporných větách, kdy tedy často vyjadřuje, že něco se nikdy nestalo. Lü (1980) navíc ještě uvádí, že v případě, že za záporkou následuje jednoslabičné adjektivum či sloveso, obvykle za ním bude ještě následovat slovesná přípona 过 guo, což je možné potvrdit na základě korpusových vět. Přidání slovesné přípony u dvojslabičných slov je fakultativní. Kromě toho je možné mezi záporku 没 méi a adjektivum vložit 这么 zhème „tak“ nebo 这样 zhèyang „takhle“, čímž se prakticky docílí opačného významu. Tato konstrukce se v korpusu nicméně neobjevila. Jediná další kombinace byla s příslovcem 就 jiù „právě“, které v tomto případě vyjadřovalo způsob.

- 0557.05 ta-zhe-ge-rén, '**cónglai bu**-xíng-hǎo-shì.
(On) tenhle člověk nikdy neudělal nic dobrého.
- 0677.02 ni-'bié-kan ta-guàzh zhème-xie-jiǎngzhāng, shí'jìshang ta-'**cónglai mei**-zuògo-zhàn.
Celou věčnost (dosl. půl dne) jsem se namáhal, ale nebylo to k ničemu.
- 0963.02 'cáiwu fāngmian-d-shìr, wo-'**cónglai mei**-guǎngo.
O finanční záležitosti jsem se nikdy nestaral.

0158.11 ta-'**cónglái jiù**-shi-ge tīng-huà-d-háiz.
Byl vždy poslušné dítě.

4.2.3 已经 yǐjīng

Překlad: „již, už“

Toto příslovce vyjadřuje dokončení nějaké činnosti či změny, případně dosažení nějaké míry. Za příslovcem může následovat sloveso, v případě jednoslabičného slovesa je nutné přidat větnou částici 了 le. Pokud následuje adjektivum, připojí se buď 了 le nebo modifikátory 下来 xiàlái „směrem dolů“, 起来 qǐlái „směrem vzhůru“, apod. Za slovesem může následovat i číslovka (Lü, 1980).

V kombinaci s jinými příslovci byl největší výskyt se záporkami jako 不 bù, 没 méi a 不用 búyòng „není třeba“. Kromě toho se objevilo i několik případů s kombinací příslovce míry 很 hěn „velmi“. V případě, že následuje příslovce 快 kuài „brzo“, 差不多 chàbùduō „přibližně“ apod., znamená to, že děj nebyl ještě ukončen, ale velmi brzy skončí (Cen, 2013). Za zmínku stojí, že ve všech příkladových větách (s výjimkou jedné) se objevuje 了 le.

0024.11 wǒmen 'èrshifu-de jīshù, **yǐjīng-kuài**-gān₃shàng 'dàshifu-le.
Náš druhý kuchař svým uměním již brzy dostihne šéfkuchaře.

0104.06 xiànzài **yǐjīng 'méi**-yǒu, chū-jīā zuò-'nǐgu-de nǚzi-le.
Dnes už ženy neodcházejí do kláštera (dosl. neodcházejí z domova, aby se staly buddhistickými jeptiškami).

0262.01 wǒ gen¹-ta-'mèimei, xiāng'ai₄ **yǐ³jīng hěn**-'duō-nián-le.
Já a jeho mladší sestra se máme rádi už mnoho let.

0521.07 rìz guò-d zhēn-'kuài, wǒmen lái-dao-'zhèr, **yǐjīng chàbùduō** 'shí-nián-le.
Čas (dosl. dny) ubíhá opravdu rychle, už je to skoro deset let, co jsme sem přišli.

4.2.4 老 (是) lǎoshì

Překlad: „dlouho, dávno, neustále, pořád, velmi“

Toto příslovce má několik významů a podle významu by se mohlo řadit i do kategorie míry a kategorie opakovanosti. První význam v rámci kategorie opakovanosti vyjadřuje něco, co se děje obvykle či opakovaně a je podobný jako příslovce 经常 jīngcháng „často“. Další význam v rámci kategorie času vyjadřuje či zdůrazňuje delší časové období a nejčastěji se v tomto významu kombinuje se záporkami 不 bù a 没 méi.

Třetí význam spadá do kategorie míry a je podobný příslovci 很 hěn „velmi“. Má nicméně určité omezení, za ním může následovat pouze jednoslabičné adjektivum s kladným významem (Cen, 2013).

V korpusu se příslovce objevilo s významem času jednak se záporkami 不 bù a 没 méi, ale také s 别 bié a 不要 búyào na první pozici, které vyjadřovaly rozkaz. Kromě toho je možné ještě mezi 老 lǎo „pořád“ a záporku vložit příslovce opakování 也 yě „také“, čímž se zdůrazní neměnnost situace.

- 0098.22 ni-zěnmě '**lǎo-méi**-lái?
Cože jsi tak dlouho nebyl u nás (dosl. nepřišel)?
- 0404.04 tiānqi 'yuè-lai yuè-'lěng-le, ān-lúz-d-ren² '**lǎo-bu**-lái.
Počasí je čím dál chladnější, opravář kamen (dosl. člověk, který instaluje kamna) ale nejde a nejde.
- 0621.04 **lǎo bu**-xià-'yǔ, 'chítang dou-gān-le.
Pořád neprší, dokonce vyschly rybníky.
- 0707.01 ni-zhè-ge-ren² yě-yīnggai 'duó-dé-liàng-'lì, '**bié-lǎo** nàme yǐ-shì-qī-rén.
Ty by ses taky měl kriticky zamyslet sám nad sebou, a ne jen stále využívat svého postavení (na úkor ostatních).
- 0821.05 ní³men '**bié-lǎo** yōnglai-yōngqù-d, yi-diǎnr-'zhìxu dou-méi-yǒu.
Netlačte se pořád (sem a tam), nevíte, co je to pořádek (dosl. není žádný pořádek).
- 0949.01 yě-yīnggai-tīng 'biéren-d-quàngao⁴, '**bié-lǎo** nàme-jiàng.
Musíš také vyslechnout, co ti poradí ostatní, nebuď pořád tak tvrdohlavý.

Lü (1980) dále porovnává s příslovcem 总 zǒng a uvádí, že významově jsou stejná a je možné je zaměnit kromě výše uvedeného významu vyjadřující míru.

4.2.5 立刻 lìkè

Překlad: „ihned, okamžitě“

Vyjadřuje, že děj se odehrál velmi rychle či ihned. Následuje sloveso či adjektivum, které vyjadřuje nějakou změnu. Pokud jde o kombinaci s jinými příslovci, velmi často se pojí s časovým příslovcem 就 jiù „již“. Po příslovci následovala i některá další příslovce jako 都 dōu „všichni“ či 又 yòu „zase“, ale vždy se jednalo o ojedinělé případy.

- 0307.04 qǐng-dàjiā 'děng-yi-děng, fùzé-tongzhi⁴ '**lìkè**-jiu⁴-lái.

Prosím vás všechny, počkejte chvíli, soudruh, který to má na starosti, přijde hned.

1250.09 ta¹-zai-'chuāngkǒu tànle-yi-xià-r-tóu, 'lǐke yòu-'suōhuìqu-le.
Vyklonil hlavu z okna a zase ji hned schoval.

1341.05 gǒu tīngjian-shengyin, jiu-'lǐkè ba-ěrdùo shùleqilai.
Jakmile pes uslyšel šelest (dosl. zvuk), hned vztyčil uši.

4.2.6 总 (是) zǒngshì

Překlad: „vždy, stále, pořád, dříve či později“

Jak bylo uvedeno u předcházejícího příslovce 老 lǎo „pořád“, 总 (是) zǒngshì má stejné použití kromě významu „velmi“. Kromě toho má navíc význam vyjadřující nějaký odhad a podle Lü (1980) často předchází příslovce způsobu 大概 dàgài „přibližně“, ale v korpusu se takový případ neobjevil.

I u tohoto příslovce nejvíce příkladových vět bylo v kombinaci se záporkami 不 bù, 没 méi a záporkami na první pozici vyjadřující rozkaz.

0019.03 tāmen 'sān-fan-liǎng-'cì-d jiào-wo-qù, wo-'zǒng méi-'gōngfu.
Zvali mě pořád dokola (dosl. třikrát dvakrát), ale nikdy jsem neměl čas.

0386.01 wo-'lěi-cì jǐngào-ta₁, ta-'zǒngshì bu-'tīng.
Mnohokrát jsem ho varoval, ale on nikdy neposlechl.

0409.09 bu⁴-zhidào 'wèi-shénme, ta-'zǒng-bu-kěn dao⁴-wo₃-jiā-lai.
Nevím proč, ale nikdy nechce přijít ke mně domů.

0411.08 'bié-zong-shuo¹ zhe⁴-zhong méi-you-yìsi-d-'huà, rénjiā hái-yǐwei ní³-shì-'shǎz-ne.
Neříkej pořád takové nesmysly, lidi si ještě pomyslí, že jsi hlupák.

1350.08 zuò-shì, 'búyào zǒng-yīkào-biéren.
Když něco děláš, nespolehej pořád na jiné.

I zde je možné vložit příslovce opakování 也 yě „také“ pro zdůraznění neměnnosti. V následujícím příkladu nenásleduje ihned záporka, ta je vložena jako infix do slovesa.

1005.06 qīngsong₁-huópo-d mínjian-wu'dǎo, zǒng-ye-kànbu'fán.
Veselé (a živé) lidové tance se nikdy neokoukají.

4.2.7 马上 mǎshàng

Překlad: „hned, okamžitě“

Vyjadřuje, že se brzy něco stane nebo něco hned následuje. Často následuje příslovce 就 jiù „právě“, což je patrné i z příkladových vět korpusu, s žádným jiným příslovcem se 马上 mǎshang neobjevilo. Kromě toho může stát i před podmětem a v záporné větě (Lü, 1980).

- 0279.09 tā-yì-tīng yǒu-'lì, **mǎ'shàng jiu**-dòngxīn-le.
Jakmile slyšel, že jde o zisk, okamžitě se začal zajímat.
- 0295.03 qǐng-ni zai-jiāli děng-wo, wo-**mǎ'shàng jiu**-lái.
Prosím tě, počkej na mě doma, přijdu hned.
- 0360.03 zhè-jian-shì, '**mǎshang jiu**-dei³ juédìng.
Tahle záležitost se musí neprodleně rozhodnout.

Gramatické příručky staví příslovce 马上 mǎshang do kontrastu s předchozím časovým příslovcem 立刻 lìkè „okamžitě“. Cen (2016) říká, že 立刻 lìkè vyjadřuje mnohem větší časovou urgentnost, zatímco 马上 mǎshang má časový rozsah o něco větší a ne vždy je možné tato příslovce zaměnit.

4.2.8 快 kuài

Překlad: „brzo, hned, rychle; co nevidět, za chvíli, brzo“

Příslovce 快 kuài vyjadřuje, že v blízké budoucnosti bude nějaká činnost dokončena. Může následovat sloveso, adjektivum, číslovka, ale i podstatné jméno. Na konci věty se většinou používá větná částice 了 le, co je možné doložit všemi příkladovými větami z korpusu (Lü, 1980). Jak již bylo popsáno u příslovce 已经 yǐjīng „už“, tato dvě příslovce se objevují v kombinaci 已 yǐjīng „už“ + 经快 kuài „brzo“. Dále v jednom případě následovala záporka 没 méi. Pokud šlo o jiná příslovce, stály vždy před 快 kuài, viz příklady:

- 1399.07a wó³men-zǒng'suàn mōzhào-ménr-le, zui-'hòu-d-kùnnán **ye₃-kuài** jiě'jué-le.
Nakonec jsme přišli, jak na to, takže i ty zbývající těžkosti se rychle vyřeší.
- 1149.08 yuǎn-chù you₃-'léixiǎng, **yěxu kuài**-xià-'yǔ-le.
V dálce se ozývá hrom, asi bude brzy pršet.

4.3 范围副词 fànwéi fùcí – příslovce rozsahu

Příslovce	Překlad	1. pozice	2. pozice	Celkem
都 dōu	všichni, všechna, (dokonce) i, ani, již, už	259	22	281

完全 wánquán	úplně, plně, naprosto, zcela, absolutně; (se záporem) vůbec	2	4	6
不过 bùguò	pouze, jen, nic než, ne více než		2	2
统统 tǒngtǒng	kompletně, celkově	1		1
一共 yīgòng	dohromady, celkem	1		1
一块儿 yīkuàir	spolu, společně		1	1
一概 yīgài	šmahem všechno, úplně vše, vše bez rozdílů	1		1
只 zhǐ	pouze, jenom, jedině, výhradně	1		1
一律 yīlǜ	bez výjimky, všechno	1		1
就 jiù	jenom, pouze	1		1
全 quán	úplně, zcela		1	1

Tabulka 3: Příslovce rozsahu

4.3.1 都 dōu

Překlad: „všichni, všechna, (dokonce) i, ani, již, už“

Z tabulky vyplývá, že se příslovce objevuje převážně na první pozici.

Nejčastější kombinací je se záporkami (207 vět). V takovém případě častým významem je „dokonce i“ a často se pojí s 连 lián „dokonce“. V mnoha případech předchází číslovka s měrovým slovem a podstatným jménem.

0147.14 tā miàn xiàng-'qiángbì zuòzh, yí-ju-'huà **dōu-bu**-shuō.

Sedí tváří ke zdi a neřekne ani slovo (dosl. větu).

0394.01 wo-d-fèi, yì-diǎnr-'bìng **dou-méi**-yǒu.

Mám plíce úplně zdravé (dosl. moje plíce nemají ani trochu nemoci).

1063.25 nǐ-'zhè-yangr zhuāngban, lián-'wǒ **dou-bú**-rènshi-nǐ³-le.

Jsi tak nastrojený, že jsem tě ani já nepoznal.

4.3.2 完全 wánquán

Překlad: „úplně, plně, naprosto, zcela, absolutně; (se záporem) vůbec“

Vyjadřuje a zdůrazňuje celý rozsah. Může následovat adjektivum či sloveso. V případě dalších příslovcí, ve dvou případech následovala záporka, jednou záporka 不 bù, podruhé 没 méi. Na první pozici se dvakrát objevilo příslovce způsobu 差不多 chàbùduō „téměř“ a příslovce času 就 jiù „již“.

0014.02 'zhè-zuó₄-fángz, **chàbùduō** 'wánquán-shì bōli-zuó-de.

Tady ten dům je téměř celý (udělaný) ze skla.

- 0641.22 tā shuo¹-d-huà, 'wánquan bù-tōng.
Valné shromáždění přijalo tři rezoluce.
- 0914.09 huǒchē, màole-yi-huir³ qì, jiu-'wánquan₂ tíngxiálai-le.
Lokomotiva (dosl. vlak) chvíli vypouštěla páru, než se úplně zastavila.

4.4 重复、频率副词 chónghù, pínǜ fùcí – příslovce opakování a frekvence

Příslovce	Překlad	1. pozice	2. pozice	Celkem
也 yě	také, rovněž, (v záporné větě) ani;	190	15	205
还 hái	ještě, dosud; kromě toho; docela, celkem; (v záporné větě) ani, i;	181	4	185
再 zài	opět, znovu; ještě; ještě více; již více ne;	16	17	33
又 yòu	opět, znovu, zase; ještě, navíc; ale (zase); zdůrazňující funkce;	19	4	23
常常 chángcháng	často, běžně;	1		1
通常 tōngcháng	obvykle, zpravidla	1		1

Tabulka 4: Příslovce opakování a frekvence

4.4.1 也 yě

Překlad: „také, rovněž, (v záporné větě) ani“

Ve většině případů stojí na první pozici a velmi častou kombinací je se záporkami 不 bù a 没 méi na pozici druhé. V takovém případě velmi často má takováto kombinace význam podobný 无论 wúlùn „ať už“ (Cen 2013, s. 326). Ve větě se zároveň objevuje otázkové slovo, např. 什么 shénme „co“, 谁 shéi „kdo“, 怎么 zěnme „jak“ apod. Viz následující příklady:

- 0050.08 'shéi-**ye bu**-yuànyì, gēn-zai₄-bèi-'hòu tiǎo-shìfei-d-xiǎoren zuò-péngyou.
Nikdo se nechce přátelit s podlými lidmi, kteří rozeštvávají <ostatní> za <jejich> zády.
- 0914.07 ta-mào chōng zhuān'jiā, qíshì 'shénme-**ye³-bu**-dǒng.
Vydává se za experta, ale ve skutečnosti ničemu nerozumí.
- 1295.12 ta¹-zai-zhèr chuīle-bàn-'tiān-niú, 'shéi-**ye-mei** dāli-ta.
Dlouho se tu vytahoval, ale nikdo si ho nevnímal.

Příslovce 也 yě „také“ se používá dále v přípustkových větách. V první větě souvětí se objevují např. 虽然 suīrán „ačkoliv“, 尽管 jǐnguǎn „i když“, 既然 jìrán „když už“, 宁愿 nìngyuàn „raději...(než)“ apod., v druhé je potom obvyklé použít 也 yě. Tato kombinace vyjadřuje, že ať je situace jakákoli, na výsledku to nic nezmění. Spojku je možné v některých případech i vynechat (Cen 2013, s. 326).

- 0931.01 wo-'nìngyuàn bu-chi₁-fàn, **ye³-bu**-yuànyì qu-tǎo-fàn.
Raději nebudu jíst, ale žebrat nebudu (dosl. nejsem ochoten).
- 0005.15 jiù-'suàn shì-wǒ-d búshì, ni-**yě bu**-gāi 'zème-bu₂-kèqi.
I kdyby to byly moje chyba, nemusíš být tak hrubý (dosl. nezdvořilý).
- 0656.04 ta-'suīran-shì jiāngjūn, kěshì yì-'diǎnr **ye³-bu**-dōng³ jūnshì.
Ačkoliv je generál, vůbec nerozumí vojenským záležitostem.
- 0828.12 jǐnguan ta-'nàme-quàn-wo, wo-**yě-bu**-tīng ta¹-d-huà.
Ať si mě přesvědčoval sebevíc (dosl. tolik), neposlechl jsem ho.

V případě kombinace se záporem se dále objevuje ve významu 甚至 shènzhì „dokonce“. Vyjadřuje zdůraznění způsobu. Může být v přímém použití s 连 lián „dokonce ani“. Dále může předcházet podstatné jméno, podstatné jméno s číslovkou 一 yī „jeden“, případně číslovka se slovesem (Lü 1980, s. 596).

- 0803.09 bu-dān 'tā bú-yuán₄yì, lián 'wǒ-**ye₃-bu**-zànchéng.
Nejen on to nechce, také já nesouhlasím.
- 0809.02 ni-shuō-d 'zhè-yang méi-tou-méi-nǎo, wo-yì-'diǎnr **ye³-bu**-míngbai.
To, co říkáš, nemá hlavu ani patu, ani trochu tomu nerozumím.
- 0339.01 bá-'yá-d-shì²hour, wo-yì-'diǎnr **yě-bu**-juéde-téng.
Když mi trhali zub, vůbec mě to nebolelo (dosl. Necítil jsem bolest).

Příslovce může mít v některých případech ještě zmírňující funkci. Absence příslovce 也 yě „také“ by znamenalo mnohem přímější až hrubou výpověď (Lü 1980, s. 597).

- 1371.08 wo-jìran bù-zhìdào shìqing-d-zhēn'xiàng, **yě-jiu**-'méi-fǎr pànduan-shìfēi.
Jelikož neznám pravou povahu věci, tak také nemůžu (dosl. nemám způsob) posoudit, co je pravda a co ne.
- 1954.12 zhè-ge-nǚren sāle-ban-tiān-'yě, kěshì-méi-ren-'lǐ-ta, ta-**yě-zhǐ-hao**-ānjing-le.
Ta ženská dlouho vyváděla, ale nikdo si jí nevsímal, takže jí nezbylo, než se uklidnit.

4.4.2 还 hái

Překlad: „ještě, dosud; kromě toho; docela, celkem; (v záporné větě) ani, i“

Jak vyplývá z tabulky, příslovce se objevuje téměř ve všech případech na první pozici. Nejčastějším vzorcem je kombinace se záporkami 还 hái + 没 méi a 还 hái + 不 bù.

0110.03 dōngtian kuài 'dào-le, yi-jiā-ren₂-d mián-'yī **hai-méi**-yùbei-ne.
Za chvíli bude zima, a vatované oblečení pro celou rodinu ještě není nachystané.

0327.04 ni-zhènme '**hái-bu**-shuì-ne?
Ještě je přece tma.

Druhým frekventovaným vzorcem byla kombinace s příslovcem 很, viz příklady.

1357.26 ta-**hái-hen**-nián'qīng, ke³shi-yǐjing tū-'dǐngr-le.
Je ještě mladý, ale už je plešatý.

0683.10 zhè-kuai táibù **hái-hen**-'gānjing, 'búyong huàn-le.
Tento ubrus je ještě čistý, nemusí se měnit.

4.4.3 再 zài

Překlad: „opět, znovu; ještě; ještě více; již více ne“

Příslovce 再 zài také vyjadřuje opakování či pokračování děje. Často se nicméně používá pro nedokonavé děje, zatímco 又 yòu „zase“ je v porovnání běžné spíše pro dokonavé děje (Liu 2011, s. 238).

V případě, že se objevuje záporka 不 bù na první pozici před 再 zài, znamená to, že děj buď nepokračuje, nebo nedochází k opakování děje. Objevily se i další záporky, např. 别 bié bylo na této pozici nejfrekventovanější. Pokud se ale záporka objeví na druhé pozici za 再 zài, dojde ke zdůraznění způsobu. Mezi 再 zài a záporku se někdy ještě vkládá příslovce opakování 也 yě „také“, v takovéto kombinaci se významově blíží 永远不 yǒngyuǎn bù „už nikdy více“, zdůrazňuje, že určitý děj se nikdy již nebude opakovat (Lü 1980, s. 643). Na příkladových větách je možné si všimnout, že za příslovcem 也 yě „také“ následuje sloveso v záporném potenciálním tvaru. Pokud následovala záporka 不 bù, taková věta již nebyla obsažena ve zkoumaném vzorku, protože se jednalo o tři příslovce stojící vedle sebe.

0645.02 ta-shuō, '**bú-zai** kàn-shū-le, kěshi fānle-yí-yè, 'yòu-kànxiaqu-le.
Říkal, že si už nebude číst (knihu), ale když obrátil stránku, zase četl dál.

- 1346.04 ni-'**bié-zai**₄-wèn-ta-le, ta¹-shi-ge-'yǎba!
Už se ho na nic neptej, je němý.
- 0982.07 ta-yǐjing hen₃-'duō-ci shìxìn-le, wo-'**zài-bu**-qu⁴ zhǎo-ta-le.
Už mockrát nedostála slovu, už za ní (dosl. vyhledat ji) víckrát nepůjdu.
- 0398.03 zài-'zhèi-zhong qíngkuangxià, tā-'**zài-ye**₃ kǒngzhìbuzhù xīnli-d-kǒngbu-le.
V této situaci už dál nedokázal v sobě (dosl. ve svém srdci) potlačit strach.
- 1760.03 ta-'**zài-ye**-rěnbuliǎo, nei⁴-xie-ren²-d-cháoxiao-le.
Už dál nevydrží posměšky těch lidí.

4.4.4 又 yòu

Překlad: „opět, znovu, zase; ještě, navíc; ale (zase); zdůrazňující funkce“

Príslovce 又 yòu má široké použití a popsat komplexně všechny významy a situace, ve kterých se používá, by vystačilo na delší práci, proto budou popsány především ty významy, které se v korpusu vyskytly.

Přestože Liu (2001, s. 212) řadí toto příslovce pouze do kategorie opakování a frekvence, svým speciálním použitím spadá i do kategorie způsobu.

V prvním významu se používá především pro minulé děje a značí opakovanost určitého děje. Obvykle se objevuje v druhé větě v rámci souvětí, a v takovém případě značí druhé opakování děje. V první příkladové větě za 又 yòu „zase“ následuje modální sloveso 要 yào „bude“, což znamená, že děj dříve už proběhl a v kombinaci s yīdìng „určitě“ vyjadřuje, že se ze zásady určitě zase odehraje.

Druhý význam, který se v korpusu objevil, spadá do kategorie způsobu. V takovém případě se pojí především se záporkami 不 bù nebo 没 méi, kdy tento zápor zdůrazňuje. Tato kombinace je zároveň u příslovce 又 yòu nejfrekventovanější.

- 0980.08 ni-yàoshi bu-tīng-'huà, **yìdìng 'yòu**-yào shou-bàba-d-zébei.
Když nebudeš poslouchat, tatínek se na tebe určitě bude zlobit (dosl. budeš tatínkem kárán).
- 1250.09 ta¹-zai-'chuāngkǒu tànle-yi-xiàr-tóu, '**lìke yòu**-'suōhuiqu-le.
Vyklonil hlavu z okna a zase ji hned schoval.
- 1859.03 ta-mǎile zhe⁴-tao-yīfu-yìhòu, **yòu-hen**₃-hòu'huǐ.
Když si koupila tyhle šaty, tak toho (zase) litovala.
- 0101.02 wǒ-'bófú niánji-'dàle, **you-méi**-you zǐ'nü, chángchang hěn-'gūdu.
Můj strýc je už starý a ani nemá děti, často se cítí osamělý.

- 0368.03 xiànzai **you⁴-bu**-xià-'yǔ, ni-dǎzhe-'sǎn gàn-shenme?
Teď přece neprší, tak proč máš otevřený deštník?
- 1003.02 ni²-you 'shénme-quánli zhè-yang-fēnfu-wo³? wo³-**you-bú**-shi nǐ-d-'núpu.
Jaké máš právo takhle mi poroučet? Nejsem tvůj otrok.

4.5 程度副词 chéngdù fùcí – příslovce míry

Príslovce	Překlad	1. pozice	2. pozice	Celkem
很 hěn	velmi, velice, značně, (v záporu) ne příliš	46	92	138
大 dà	příliš ne (se zápornkou 不)		26	26
太 tài	příliš, velmi, velice, neobyčejně	2	23	25
真 zhēn	skutečně, opravdu, věru, (hov.) namouduši, namouvěru	14	4	18
有点儿 yǒuyidiǎnr	trochu, poněkud	6	5	11
最 zuì	nejvíce, nejlépe, nejlíp, nej-	5		5
更 gèng	ještě, ještě více	1	3	4
满 mǎn	zcela, úplně; vůbec ne, ani v nejmenším ne	3	1	4
多 duō	(ve větách zvolacích) jak, tak, tolik; (v záporných větách) ne tolik, ne příliš	2	1	3
够 gòu	dost, dostatečně		3	3
挺 tǐng	velice, velmi	1	1	2
好 hǎo	náramně, hrozně; velice, hodně, značně; lehce, snadno		2	2
非常 fēicháng	neobyčejně, mimořádně, krajně, velice, velmi;		1	1
尤其 yóuqí	zejména, především, obzvláště, zvláště	1		1
不够 bùgòu	nedostatečně		1	1
正 zhèng	právě, přesně		1	1

Tabulka 5: Príslovce míry

4.5.1 很 hěn

Překlad: „velmi, velice, značně, (v záporu) ne příliš“

Príslovce 很 hěn „velmi“ vyjadřuje vysokou míru a často stojí před adjektivem. Pro vyjádření záporu nejčastěji následuje zápornka 不 bù nebo 没 méi. Cen (2013) navíc uvádí, že adjektivum, jež následuje za zápornkou, je většinou pozitivního charakteru, např. 聪明 cōngmíng „chytrý“, 快乐 kuàilè „šťastný“, 简单 jiǎndān „jednoduchý“, 容易 róngyì „lehký“ apod. Jejich antonyma nelze takto použít. Tento jev je patrný i na korpusových větách, například adjektivum 容易 róngyì následuje ve 30 % v rámci

vzorci 很 hěn „velmi“ + 不 bù „ne“. Záporka může stát i před příslovcem 很 hěn, ale s odlišným významem. Zatímco 很不好 hěn bù hǎo znamená „velmi špatný“, 不很好 bù hěn hǎo nese význam „ne moc dobrý, ale ujde to“ (Lü, 1980). Druhá varianta se záporkou před 很 hěn se nicméně v korpusu neobjevila. Jak bude uvedeno dále v textu, příslovce 很 hěn se objevuje na první pozici pouze před záporkami.

- 0087.01 jiāo-yi-ge hǎo-'péngyou, **'hěn-bu**-róngyi.
Nalézt (dosl. navázat) dobrého přítele není nici jednoduchého.
- 0325.18 zai-huìchǎngshang 'fàng-shēng-dà-'xiào, **hěn-'méi**-you-lǐmao.
Smát se nahlas v konferenčním sále je velmi nezdvořilé.
- 0071.11 'yì-qiè **dōu-hěn**-'míngbai, nǐ 'yòngbuzháo jiěshi-le.
Vše je zcela jasné, nemusíš <nic> vysvětlovat.
- 0077.01 wǒ 'zhème-yi-shuō, dàjiā **'dōu-hen**₃-yuànyì-qù.
Když jsem <jim to> řekl (dosl. tak řekl), všichni tam chtěli jít.

4.5.2 大 dà

Překlad: „příliš ne“ (se záporkou 不)

Toto příslovce opět vyjadřuje vysokou míru, ale v porovnání s předchozím 太 tài vyjadřuje několik dalších významů. V kombinaci se záporkou 不 bù na první pozici a následujícím adjektivem či slovesem vyjadřuje nízkou míru a význam je shodný s 不太 bú tài „ne moc“. Za příslovcem může následovat podstatné jméno, nejčastěji ale takové, které souvisí s časem, například 工夫 gōngfu „čas“, 一会儿 yīhuìr „chvíle“ apod. Obě se objevila v korpusu. Pokud následuje sloveso, v takovém případě často 不大 bú dà nese význam „ne často“ (Lü, 1980). Dle korpusu byl vzorec 不 bú „ne“ + 大 dà „příliš“ dvakrát frekventovanější než 不 bú „ne“ + 太 tài „příliš“. Záporka může stát i na druhé pozici a podobně jako příslovce 太 tài „příliš“, i zde dochází ke změně významu, taková kombinace se nicméně v korpusu neobjevila.

- 0332.05 **bú-'dà**-yì-huìr³ gōngfū, tā¹-jiù yòng-yì-kuài pǔ'tōng-d mùtòu diāokele yì⁴-zhì-'yáng.
Netrvalo dlouho, a z kusu obyčejného dřeva vyřezal ovečku.
- 0428.05 wǒ-**bú-'dà**-xǐhuan chī-zuìxiā.
Nemám rád krevety nakládané v alkoholu.
- 0173.05 tā-shuō tā¹-**bu-dà** 'shūfu, huí'jiā-qu-le.
Řekla, že jí není dobře, a šla domů.

4.5.3 太 tài

Překlad: „příliš, velmi, velice, neobyčejně“

Pokud příslovce 太 tài stojí v kladné větě, nejčastěji v kombinaci s adjektivem či slovesem a větnou částicí 了 le na konci věty. V záporné větě je nejfrekventovanější zápornka 不 bù, která může stát jak před, tak i za příslovcem 太 tài, s ohledem na změnu ve významu (Cen, 2013). Viz příklady:

- 0749.06 ni-'lǎoshi gen-bièren jiè-qíán, 'tài-bu-gù tǐmian.
Pořád si od někoho půjčuješ peníze, vůbec (dosl. příliš) nedbáš na svou pověst.
- 1017.03 disān-zhang, 'bú-tai-zhòngyao, 'kěyi lüèqu.
Třetí kapitola není příliš důležitá, můžete ji vynechat.
- 0509.01 ruòshi wǒmen-'yíngle, nà-'jiu 'tài-hào₃-le.
Kdybychom vyhráli, to by bylo báječné.

4.5.4 真 zhēn

Překlad: „skutečně, opravdu, věru, (hov.) namouduši, namouvěru“

Stejně jako 很 hěn „velmi“, i 真 zhēn vyjadřuje vysokou míru a může následovat adjektivum či sloveso. Kromě toho ale zdůrazňuje emoční zabarvení, kdežto 很 hěn „velmi“ vyjadřuje větší objektivitu (Cen, 2013). Dalším rozdílem je nemožnost příslovce 真 zhēn s adjektivem být součástí přívlastku ve větě. V korpusu byl největší výskyt kombinace se zápornkou a s příslovcem způsobu 可 kě „tedy“ na první pozici, viz příklady:

- 0784.14 wo-'zhēn-bu-xǐhuan tā¹-d zhè-zhōng-'lǎnduo.
Skutečně nemám rád tuhle jeho lenost.
- 0879.07 fǎyuàn, pài-ren-lai² 'chuán-wo, ke-wǒ 'zhēn-bu₄-zhìdào, fāshēngle shénme-shì.
Poslali pro mě (dosl. poslali člověka, aby mě předvolal) od soudu, ale já skutečně nevím, co se přihodilo.
- 0817.10 tā-ke₃-'zhēn fāle-fú-le, 'pàng-d, dōu-gen₁-ge-'qíur-shì-d-le.
Ta se ale opravdu spravila, je tlustá úplně jako koule.

4.5.5 有点儿 yǒu diǎnr

Překlad: „trochu, poněkud“

Vyjadřuje nízkou míru, obvykle následuje adjektivum či sloveso. Omezení výběru adjektiva či slovesa se vztahuje především na ty vyjadřující záporný význam.

V takovém případě dle Lü (1980) následuje na druhé pozici příslovce 太 tài „příliš“, ale takový případ se v korpusu neobjevil. Pokud ale následuje zápornka 不 bù, adjektivum či sloveso bude spíše pozitivního charakteru, což je možné vidět na následujících větách:

- 0208.10 wǒ-**you-diǎnr bù**-'shūfu.
Je mi trochu špatně.
- 0208.11 'zhè-yang shuō, **you-yi-diǎnr bú**'kèqi.
Takhle to říct je poněkud nezdvořilé.
- 1095.03 zhè-tangz-mǎimai ta-méi-fēnzh-'féi, xīnlǐ **you-dianr³ bu**-gāo'xìng.
Z tohoto obchodu nedostal podíl, <a tak> je z toho (v duchu) trochu rozladěný.

4.5.6 最 zuì

Překlad: „nejvíce, nejlépe, nejlíp, nej-„

Vyjadřuje největší či extrémní míru, překročení úrovně podobných věcí nebo se používá ve srovnávacích větách. Obecně následuje adjektivum, sloveso nebo i modální sloveso. V případě, že 最 zuì „nejvíce“ s adjektivem tvoří přívlastek, za adjektivem běžně ještě následuje atributivní sloveso 的 de. Slovesa se často týkají emočního rozpoložení, např. 喜欢 xǐhuan „mít rád“, 很 hěn „velmi“, 爱 ài „milovat“ apod (Liu, 2001, s. 223). Pokud jde o další příslovce, ve vybraném vzorku následovala v pěti případech zápornka 不 bù.

- 0214.03 quán-ban₁ tóng'xué, 'jiù-shi-lǐ-tong₂wén **'zuì-bu**-yònggōng.
Ze všech spolužáků je nejsilnější Li Tchung-wen.
- 0915.01 wǒ **'zuì bu**-ài-chi₁-dǔz.
Ze všeho nejmiň mám rád (jíst) dršťky.
- 1718.04 zai-bèi'hòu gōngji-biéren, shi-**'zuì-bu**-hǎo-d-xíngwei.
Napadat druhé za jejich zády je to nejhorší jednání.

4.6 语气副词 yǔqì fùcí – příslovce způsobu

Příslovce	Překlad	1. pozice	2. pozice	Celkem
并 bìng	vůbec, vlastně	45		45
可 kě	tedy; to je dost; věru	38		38
根本 gēnběn	vůbec (ne-), vůbec nikdy	21	1	22
倒 dào	(vyjadřuje, že se stal opak očekávaného) kupodivu, naopak	8		8
才 cái	zdůraznění s 呢 ne	7		7

也许 yěxǔ	možná, snad; asi, zhruba; pravděpodobně, jak se zdá, zřejmě	6		6
实在 shízài	skutečně, opravdu, ve skutečnosti, fakticky	5		5
只好 zhǐhǎo	být nucen, nemít jinou možnost, nezbývat než		4	4
差不多 chàbùduō	přibližně, zhruba, skoro, téměř	3	1	4
最好 zuìhǎo	nejlépe, nejlépe bude, když..., nejraději	3		3
差点儿 chàdiǎnr	málem, taktak (že ne-), mnoho nescházelo (aby)	2		2
大概 dàgài	přibližně, asi, pravděpodobně	1	1	2
可惜 kěxī	škoda	2		2
却 què	naproti tomu (však), (nicméně, ale) přesto, zato (však), kupodivu	1		1
偏 piān	úmyslně, schválně, jako naschvál, navzdory tomu, naopak	1		1
多半儿 duōbànr	většinou, nejspíš, s největší pravděpodobností	1		1
死 sǐ	pevně, odhodlaně	1		1
的确 díquè	skutečně, opravdu, vskutku	1		1
就 jiù	již, právě, prostě		1	1
几乎 jīhū	skoro, téměř, prakticky	1		1
索性 suǒxìng	(prostě)...a hotovo, (raději)...a je to	1		1
万 wàn	absolutně, rozhodně, v krajním případě	1		1

Tabulka 6: Příslovce způsobu

4.6.1 并 bìng

Překlad: „vůbec, vlastně“

Na základě korpusových vět se toto příslovce používá především před záporkami pro zdůraznění záporu. Záporky se objevovaly většinou 不 bù a 没 méi, ale Lü (1980) uvádí navíc záporky 未 wèi, 无 wú, 非 fēi, tyto se ve větách ale nevyskytly. Použití příslovce se záporkami vyjadřuje zdůraznění záporu, ale zároveň vysvětluje pravou skutečnost události, jak se věci opravdu mají. Někdy může zahrnovat i nádech určité kritiky či nesouhlasu vůči protějšku (Yang, 2013). Kromě tohoto významu je možné použít 并 bìng ve významu, kdy probíhají nějaké činnosti souběžně, takové použití je ale spíše běžné v ustálených frázích, např. 相提并论 xiāngtí bìnglùn „míchat dvě různé záležitosti dohromady“.

0166.08 'éwen, 'bìng-bu nánxué, jiù-shi-ta bú-yong'gōng.
Ruština vůbec není těžká, jenomže on není pilný.

- 0166.19 wo-zhi nǚlì, ba-zìji-d-gōngzuo zuòhǎo, 'bìng-bu-xīwang chéngjiu-shenme 'dà-shìyè.
Snažím se pouze dobře dělat svoji práci, vůbec netoužím vykonat nějaké velké činy.
- 1954.05 zhè-háiz 'bìng-méi-you-sāhuǎng, nà⁴shi-tā-d-huànxǐǎng.
To dítě vůbec nelhalo, byla to jen jeho fantazie.

4.6.2 可 kě

Překlad: „tedy; to je dost; věru“ (ve větách vyjadřujících silné citové zaujetí mluvčího)

Druhé nejfrekventovanější příslovce této kategorie je příslovce 可 kě. Liú (2001) řadí příslovce do kategorie míry a kategorie způsobu. Příkladové věty zahrnovaly pouze kategorii způsobu. Příslovce obvykle zdůrazňuje způsob a Lü (1980) uvádí, že je to běžné zejména pro hovorovou čínštinu. Z korpusových vět je patrné, že nejčastěji se kombinuje se záporkami 不 bù nebo 没 méi. V oznamovacích větách má podobný význam jako 真的 zhēnde „opravdu“. Cen (2013) dále uvádí, že další význam vyjadřuje obhajování vlastního stanoviska, názoru či postoje. V takovém případě se prosodicky dává často důraz na podmět, což je možné vidět v druhé a třetí příkladové větě. Použití je také možné v rozkazovacích větách, viz druhá příkladová věta. Vyjádření rozkazu se objevilo kromě toho i v kombinaci s příslovcem 千万 qiānwàn „za každou cenu“, ale tato kombinace měla pouze jedno zastoupení.

- 0116.08 tiān **ke-bù**-'hǎo, kàn-yàngz yao-xià-'yǔ.
Nebe se nějak mračí (dosl. je věru nedobré), vypadá to, že bude pršet.
- 0234.13 jiǎ: nǐ-**ke₃ yí-dìng** 'lái-a! yǐ: yí-dìng yí'dìng.
A: Určitě dojde! B: Určitě, určitě.
- 0234.15 'zhè-**ke₃ bù-yí'dìng**.
To tedy není jisté.
- 0556.09 jiǎ: xiànzai jīnz-d-hángshì shì-'duōshao. yǐ: 'wǒ **ke³-bu-qīngchu**.
A: Jaká je teď cena zlata? B: To tedy nevím.
- 0523.02 zhè-ci nǐ-'yí-ge-ren² chū-yuǎn-ménr, lùshang **kě-'qiānwán** yao-xiǎoxin.
Tentokrát se vydáváš na dalekou cestu sám, musíš být na sebe moc opatrný
(dosl. na cestě za každou cenu buď opatrný).

4.6.3 根本 gēnběn

Překlad: „vůbec (ne-), vůbec nikdy“

Stejně jako předchozí příslovce, i toto se používá před záporkami pro zdůraznění záporu. Kromě toho může ale následovat i sloveso, které má záporný význam. V níže uvedeném příkladu následuje sloveso 看不懂 kànbudǒng „nerozumět“, Lü (1980) navíc ještě uvádí příklad se slovesem 怀疑 huáiyí „pochybovat“.

- 0654.18 zhè-pian-wénzhang, yàoshi bu-kàn-'zhùjiě, **jiu-'gēnben** kànbudǒng.
Této stati bych vůbec nerozuměl, kdybych si nečetl poznámky.
- 0053.07 tā '**gēnben bu**⁴-zhidào, you-zhè-hui-shì.
Vůbec o tom nevěděl (dosl. nevěděl, že existuje tato záležitost).
- 0972.22 wo-shāngfēngle, '**gēnben bu**-neng-yong-bíz hūxī.
Dostal jsem rýmu, vůbec nemůžu dýchat nosem.
- 1448.08 wǒ gēn-wo₃-fùqin, '**gēnben méi**-you-shenme-'jiēchu.
Se svým otcem nemám žádné styky.

4.6.4 倒 dào

Překlad: „kupodivu, naopak“

Toto příslovce má poměrně široké použití, základním význam vyjadřuje, že se stal opak očekávaného, případně může vyjadřovat překonané očekávání, viz první a druhá příkladová věta. Největší zastoupení (čtyři věty) měla kombinace příslovce 倒 dào „kupodivu“ a příslovce míry 很 hěn „velmi“. V takové kombinaci dochází ke zmírnění modality. Lü (1980) dále uvádí, že obvykle následuje slovo s kladným významem, což je možné vidět na příkladových větách:

- 0760.11 ni-mǔqin, zhè-yi-fan₁-huà, **dào-ye**₃ shí'zài.
To (dosl. řeč), co říká tvoje matka, opravdu vystihuje skutečnost.
- 0980.15 ni-'jiějie zhè-jǐ-jū-huà, **dào-hai**-shòutīng.
To, co říká (dosl. těch několik vět) tvoje starší sestra, má hlavu a patu (dosl. se ještě dá poslouchat).
- 0221.42 tā-'rén suīran-xiǎo, 'lìqi **dào-hen**-dà.
Přestože je malý, má velkou sílu.
- 1330.09 'bái-tiān zìji-zuò-'fàn, wǎnshang shuì-zai-'zhàngpengli³, zhè-yang **dào-hen**-jīngji.
(Ve dne) sám si vaří a (v noci) spí ve stanu, to je opravdu úsporné.

4.6.5 才 cái

Překlad: „vůbec“ (zdůraznění s 呢 ne)

Kromě použití 才 cái v kategorii času má navíc použití i v této kategorii způsobu, kdy vyjadřuje zdůraznění. Následovat může adjektivum, sloveso 是 shì „být“ a v neposlední řadě záporka 不 bù. V korpusových větách se objevila pouze kombinace se záporkou. Lü (1980) navíc ještě uvádí, že na konci věty obvykle se přidává větná částice 呢 ne, což je možné doložit všemi příkladovými větami.

- 0405.05 wǒ 'cái-bu-xīhan ta¹-d-qian-ne.
Já vůbec nestojím o jeho peníze.
- 1447.03 ta-'cái-bu-hǎohāor-gàn-ne, buguò-shi 'hùnong-hùnong-ba-le.
Vůbec nepracuje pořádně, jenom to odbývá.
- 1849.03 ta-pāile-pai kuānkuo-d-xiōng'táng-shuo, wo-'cái-bu-pà-ne!
Udělal se do širokých prsou a řekl: “Však já se nebojím!”

4.6.6 也许 yěxǔ

Překlad: „možná, snad; asi, zhruba“

Toto příslovce vyjadřuje nejistotu mluvčího či nějaký odhad. Následovat může adjektivum, sloveso, může stát i před podmětem či samostatně při odpovědi. Z korpusových příkladů je možné vidět, že stojí výhradně na první pozici z dvou příslovcí stojících vedle sebe. Lü (1980) uvádí několik příkladů, kdy následuje příslovce míry 更 gèng „ještě více“ nebo 太 tài „příliš“, ale tyto příklady se v korpusu neobjevily. Dvakrát se objevila kombinace s příslovcem 还 hái „ještě“ a tři kombinace s příslovcem 就 jiù „právě“, v případě dalších kombinací se jednalo vždy o jedinečné případy. Stojí za povšimnutí, že v každé větě má příslovce 就 jiù jiný význam a patří do jiné kategorie příslovcí. Viz podkapitola 4.1.

Yang (2013) dále porovnává 也许 yěxǔ „možná“ a 可能 kěnéng „asi“. Jako hlavní rozdíl uvádí, že před 可能 kěnéng „asi“ je možné použít záporku 不 bù nebo 没 méi, případně i modifikovat příslovcem míry 很 hěn „velmi“, zatímco 也许 yěxǔ takto nelze použít.

- 1241.03 gen¹-ta-'shàn-shuō, ta-yěxu jiu-'fú-le.
Když se mu to řekne hezky, možná, že si dá říct.
- 0510.02 ni-'zài-zuo-yi-biàn, wo-yěxu-jiu⁴ xué'huì-le.
Když to předvedeš (dosl. uděláš) ještě jednou, možná, že se to už naučím.
- 1145.08 xīnán'jiǎorshang you-huǒ'guāng, yěxu jiù-shi-'xìn hào-ba.
Na jihozápadě je vidět oheň (dosl. je záře ohně), možná, že je to signál!

4.6.7 实在 shízài

Překlad: „skutečně, opravdu, ve skutečnosti, fakticky“

Zdůrazňuje skutečnost určité situace, případně v druhé větě v souvětí vyjadřuje určitý posun, jak je možno vidět na níže uvedených příkladech. V korpusu se objevily kombinace se záporkami a příslovcem míry 很 hěn „velmi“.

- 0099.02 dàizh-xiǎo'háir chū-yuǎnménr, 'shízai hen-máfan.
Cestovat (dosl. vyjít daleko) se dvěma malými dětmi je skutečně obtížné.
- 1195.05 zhè-shìr, wo-cóng-'qùnian zhī-dao-'jīnnian₂, 'zài-bu-bàn, 'shízai-bu-xíng-le.
Odložil jsem tu záležitost z loňska na letošek, jestli se zase nevyřídí, tak už to opravdu nepůjde.
- 1819.02 bié-yuàn-wo₃ bu-gei³-ni-mai-lǐwu, wo-'shízai méi-you-qián.
Nezlob se na mě, že ti nekoupím dárek, doopravdy nemám peníze.

4.7 肯定、否定副词 kěndìng, fǒudìng fùcí – příslovce kladu a záporu

Príslovce	Překlad	1. pozice	2. pozice	Celkem
不 bù	ne, nikoliv	45	607	652
别 bié	záporka, vyjadřuje zákaz	22	25	47
不要 bù yào	záporka	5	22	27
没(有) méiyǒu	záporka		26	26
一定 yīdìng	určitě, jistě	15	7	22
决 jué	rozhodně, absolutně	7		7
千万 qiānwàn	v každém případě, za každou cenu; (v záporné větě) za žádnou cenu, v žádném případě	5	1	6
不用 bù yòng	není třeba	1	4	5
不必 bù bì	netřeba, není třeba, není nutno	2	1	3
甭 béng	není třeba, ne-!		2	2
必须 bìxū	muset, je nutno, je třeba, být povinen	1	1	2
未必 wèi bì	nikoliv nutně, sotva, stěží	1		1
绝 jué	určitě, jistě	1		1
绝对 juéduì	absolutně, rozhodně	1		1
确实 quèshí	skutečně, opravdu, vskutku	1		1
肯定 kěndìng	rozhodně, s jistotou, najisto		1	1

准 zhǔn	přesně, určitě	1	1
--------	----------------	---	---

Tabulka 7: Příslovce kladu a záporu

4.7.1 不 bù

Překlad: „ne, nikoliv“

Nejfrekventovanějším příslovcem této kategorie je 不 bù, které vyjadřuje zápor. Může stát před slovesem, adjektivem či jiným příslovcem, ale také samostatně při odpovědi. Jak je možné vidět z tabulky, mnohem frekventovanější je záporka na druhé pozici a obecně se jedná o nejvíce frekventované příslovce z celého korpusu, kdy zaujímá kolem 45 % zkoumaného vzorku. Za záporkou na druhé pozici se především objevily příslovce míry jako 太 dà „příliš ne“ nebo 太 tài „příliš“, v případě první pozice se objevují příslovce zastoupená ze všech ostatních skupin.

Lu (2011, s. 168) uvádí, že záporka 不 bù se nejčastěji používá pro vyjadřování současnosti či budoucnost.

V případě, že za záporkou následuje příslovce míry nebo rozsahu, Cen (2013) hovoří o tzv. částečné negaci (部分否定 bùfen fǒudìng). Uvádí příklad s výše zmíněným příslovcem 太 tài „příliš“ nebo 都 dōu „všichni“. Kombinace s 一定 yīdìng „určitě“ na druhé pozici vyjadřuje obtížnost či neurčitost popisu určité situace. Je nutné podotknout, že pozice záporky s těmito příslovci hraje klíčovou roli pro pochopení významu. Například kombinace 太不 tài bù „příliš ne“ vyjadřuje velkou míru, protože 太 tài modifikuje celou frázi, jež následuje. U opačné pozice, tedy 不太 bú tài, nese význam „ne moc“, a jedná se o částečnou negaci, jak bylo uvedeno výše. Příklad níže hovoří o dítěti, které není moc chytré. Pomocí částečné negace je vyjádřeno, že může být chytré v jiné činnosti, ale ne zrovna v té popisované. Pokud se jedná o kombinace 不都 bù dōu „ne všichni“ nebo 都不 dōu bù „všichni ne“, v korpusu se objevila pouze ta druhá. S vyrovnaným počtem se objevily kombinace 不一定 bù yīdìng „ne nutně“ a 一定不 yīdìng bù „určitě ne“, kdy první vyjadřuje vysokou jistotu a druhá přesný opak.

- 0500.03 wo-zhè-háiz **bu-tài**-cōngming, kěshi niàn-shū hen₃-yòng'gōng.
Tady můj chlapec (dosl. toto moje dítě) není moc nadaný, ale studuje pilně.
- 0749.06 ni-'lǎoshi gen-biéren jiè-qian, **'tài-bu**-gù tímian.
Pořád si od někoho půjčuješ peníze, vůbec (dosl. příliš) nedbáš na svou pověst.
- 1930.05 wo-shuō ta-'**yídìng-bu**-lái-le, ni-gǎn gen¹-wo-dǔ-ma?
Říkáš, že určitě ne, ale proč?

Říkám, že určitě nepřijde, chceš (dosl. troufáš) se vsadit?

- 0355.10 nǐ-nèi-ge-tóngxué shuō-d-huà, 'bù-yiding₄ kěkào.
To, co říká ten tvůj spolužák, nemusí nutně být spolehlivé.

4.7.2 别 bié

Překlad: „záporka“

Tato záporka vyjadřuje rozkaz a její pozice na prvním či druhém místě je poměrně vyrovnaná. Často se kombinovala s příslovcem 再 zài „už“ a jak již bylo uvedeno, v této kombinaci vyjadřuje rozkaz mluvčího, aby se konkrétní situace neopakovala. V případě kombinace s příslovcem 可 kě „tedy“ na prvním místě dochází k oslabenému záporu. Objevilo se i několik kombinací s příslovcem 就 jiù „tak“ na prvním místě, to ale mělo zde především spojovací funkci.

- 0352.08 'bié-zai xiào-le, bùrán, tā-jiu-yào shēng-'qì-le.
Už se nesměj, jinak se bude zlobit.
- 1016.09 bàba gōngzuole-yì-tiān hèn₃-píjuān, nǐ-'bié-zai-qu₄ 'dǎrao-ta.
Tatínek celý den pracoval a je velmi unavený, už ho neruš (dosl. nechod' vyrušovat).
- 0807.11 gēge shì-hǎo'yì quàn-nǐ₃, nǐ²-ke-bié-'gūfule tā¹-d-zhēnxīn.
Tvůj starší bratr to s tebou myslí dobře (dosl. s dobrými úmysly ti domlouvá),
tak nebud' nevděčný (za jeho upřímnou snahu).
- 1938.01 xiǎoháir bu-xiǎng-chī, jiù-'bié sāi-ta.
Když dítě nechce jít, tak ho <tím> necpi!

4.7.3 不要 búyào

Překlad: „záporka“

Tato záporka má prakticky stejný význam jako předchozí záporka 别 bié. Liší se pouze frekvencí své pozice. Objevuje se totiž především na druhé pozici dvou příslovcí vedle sebe stojících.

Nejvíce výskytů bylo v kombinaci s příslovcem 就 jiù „tak“, dále pak 都 dōu „všichni“, 千万 qiānwàn „v žádném případě“ a další.

- 0318.12 tā-jìrán juéxīn huí-dao-'zhènglùshang-lai², jiù-'búyào jìjiao tā¹-d-guò'qù-le.
Vzhledem k tomu, že se rozhodl vrátit se na řádnou cestu, nebudeme už rozebírat jeho minulost.
- 0396.07 nǐmèn dōu-'búyào ba-qiānbǐ₃ jiè-gei wáng-da₄míng, 'xià-ci tā-jiu⁴-hui-jìde

dàilai-le.

Nikdo nepůjčujte Wang Ta-mingovi tužku, tak si pro příště jistě zapamatujte, že si ji <má> přinést.

4.7.4 没(有) méiyǒu

Překlad: „záporka“

Lü (1980) rozlišuje mezi 没有 méiyǒu jako sloveso a 没有 méiyǒu jako příslovce. V této práci jsem nicméně jeho pojetí 没有 méiyǒu jako slovesa považoval za záporku 没 méi se slovesem 有 yǒu „mít“, proto byly takové věty v korpusu také zahrnuty.

V případě druhé varianty 没有 méiyǒu jako příslovce vyjadřuje popření uskutečnění nějaké děje či stavu. Obvykle následuje sloveso a v případě adjektiva se jedná o takové, které vyjadřuje změnu stavu.

Rozdíl mezi 没 méi a 没有 méiyǒu spočívá v tom, že 没有 méiyǒu může stát i na konci věty, jak je možné pozorovat v druhé větě. Samotné 没 méi se takto nemůže použít (Cen, 2013).

Příslovce může také samostatně stát při odpovědi.

Častý výskyt byl s příslovci 都 dōu „všichni“, 也 yě „také“, 就 jiù „již“ apod., a jak je patrné z tabulky, příslovce 没有 méiyǒu se objevilo pouze na druhé pozici.

- 0027.03 zhè-ge-ren² nián'qīng-d-shi²-hour **jiu-méi**-you-zhìqi.
Tenhle člověk už od mládí nemá žádnou tížádst.
- 0203.07 nǐ-nòng-d 'yí-ge-péngyou **dou-méi**-yǒu, 'shéi-lai bāng-ni₃-d-máng-a?
Odradil jsi všechny své přátele (dosl. udělal jsi to, že nemáš ani přátele), kdo ti pomůže, co?
- 0982.08 wo³men-xiāngchule 'hǎo-jǐ-nián, ta-'**cónglai mei**-shīgo-yi²-ci-'xìn.
Stýkali jsme se spoustu let, <ale> on nikdy neporušil to, co slíbil.
- 0208.23 ta-diǎnle-dian-tóu, kěshi 'shénme-**dou¹-mei²**-shuō.
Pokýval hlavou, ale neřekl nic.
- 0303.06 jiǎ: tāmen 'dàodǐ líle-hūn-le-ma? yǐ: wo-'**yě-mei**-dǎting zhe⁴-ge-shì.
A: Rozvedli se nakonec? B: Také o tom nic nevím (dosl. nedoslechl jsem se o té věci).

4.7.5 一定 yīdìng

Překlad: „určitě, jistě“

Příslovce 一定 yīdìng vyjadřuje jistotu a odhodlanost. Lü (1980) popisuje, že se používá především v první osobě, ale objevují se věty i ve druhé a třetí osobě. Následovat mohou modální slovesa 要 yào „muset“ nebo 得 děi „muset“. Jak již bylo uvedeno výše, pozice zápornky 不 bù udává změnu ve významu. Lü zároveň konstatuje, že 一定不 yīdìng bù „určitě ne“ se používá pouze pro první osobu a pokud by se použilo k vyjádření druhé osoby, je nutné použít zápornku 别 bié. Toto ale není reflektováno v příkladových větách, kde se objevila zápornka 不 bù i pro třetí osobu.

- 0324.03 wǒmen 'zhèng-zhǎozhe-ne, **yí'dìng bú**-hui-diū-d.
Zrovna to hledáme, určitě se to nemohlo ztratit.
- 0355.10 nǐ-nèi-ge-tóngxué shuō-d-huà, '**bù-yīding**₄ kěkào.
To, co říká ten tvůj spolužák, nemusí nutně být spolehlivé.
- 1591.01 zhe⁴-kuai-bù-d huāyangr tài-'sú-le, ta-**yíding bu**-xǐhuan.
Vzor na téhle látce je příliš banální, určitě se jí nebude líbit.
- 0384.07 ni-**yíding**₄ hěn-'lèi, xiūxi-yi-huir³-ba.
Určitě jsi unavený, odpočiň si chvíli.

4.7.6 决 jué

Překlad: „rozhodně, absolutně“

Příslovce 决 jué se používá v kombinaci se zápornkami 不 bù, 没 méi, 无 wú apod. pro zdůraznění záporu. Za zápornkou následuje sloveso. Cen (2013) porovnává toto příslovce s 绝 jué „rozhodně“, které zahrnuje dva významy. Prvním významem by příslovce bylo možné zařadit do kategorie míry, kdy nese význam velmi podobný příslovcí 最 zuì „nejvíce“, vyjadřující vysokou míru. Tento význam se v korpusu nicméně neobjevil. Druhý význam je prakticky stejný jako u 决 jué a kombinuje se taktéž s některou ze záporů, např. 不 bù, 没 méi nebo 无 wú. V takovém případě dochází ke zdůraznění záporu a řadí se do této kategorie příslovcí. Následující příklady obsahují znak 决 jué, jelikož výskyt byl frekventovanější:

- 0360.01 zhè-bìng '**jué-mei**-wēixian.
Tahle nemoc rozhodně není nebezpečná.
- 1004.13 wo-'**jué-bu**-neng² rěnnai₄ zhe⁴-zhong-'wǔruxing-d fěibàng.

Rozhodně nemohu snášet takové urážlivé pomluvy.

- 1922.02 'zhème-dianr₃ xiǎo-shìr, wo-**jué-bu**-neng jiēshou-ni³-d-'bàochou.
Za takovou maličkost od tebe rozhodně nemůžu přijmout žádnou odměnu.

4.7.7 千万 qiānwàn

Překlad: „v každém případě, za každou cenu; (v záporné větě) za žádnou cenu, v žádném případě“

Lü (1980) uvádí, že příslovce vyjadřuje adresátovi upřímné varování či připomínku. Především se používá v rozkazovacích větách, kdy často následují zápornky 不要 búyào nebo 别 bié. V případě oznamovací věty je běžné za 千万 qiānwàn připojit 要 yào „muset“, tato kombinace se ale objevila pouze jednou. Viz příklady:

- 0523.02 zhè-ci nǐ-'yí-ge-ren² chū-yuǎn-ménr, lùshang **kě-'qiānwán** yao-xiǎoxin.
Tentokrát se vydáváš na dalekou cestu sám, musíš být na sebe moc opatrný
(dosl. na cestě za každou cenu buď opatrný).
- 0523.03 nǐ-'**qiānwán bu²yao**-wàngle wo³-d-dìzhǐ.
Hlavně (dosl. za žádnou cenu) nesmíš zapomenout moji adresu!
- 1071.04 nǐ-'**qiānwán bié**-tīng ta-húshuō, ta-zhè-shi gěi-nimen tiǎobo-lí'jiàn.
Za žádnou cenu neposlouchejte jeho hloupý řeči, chce vás rozeštvat.

4.7.8 不用 búyòng

Překlad: „není třeba“

Toto příslovce vyjadřuje, že něco není třeba udělat. V kategoriích se vyskytovalo vždy po jednom příkladu. Následuje sloveso nebo adjektivum (Cen, 2013). Kromě toho může stát samostatně při odpovědi, případně i před podmětem. Cen uvádí příslovce v kontrastu se zápornkou 甬 béng, které je ale hovorovější a vyjadřuje silnější způsob. Yang (2013) navíc ještě staví příslovce do kontrastu s 不必 búbì „není třeba“, které se vztahuje k druhé osobě 你 nǐ „ty“, zatímco 不用 búyòng se může vztahovat i k první osobě 我 wǒ „já“, viz příklady.

- 1509.06 píqiu² gǔqilai-le, '**búyong zai**-dǎ-qì-le.
Míč je už nahuštěný, už nemusíš pumpovat.
- 0540.11 zhè-bi-xì'zhàng, **jiu-'bú-yong** suàn-le.
Na tenhle dloužek klidně zapomeň (dosl. nemusíš počítat).
- 0950.04 wo-kàn ni₃-'bìng-bu-bi₃-shéi qiáng, suǒyì '**bú-bì tai**-déyì.
Podle mého (dosl. myslím si, že) nejsi o nic lepší než ostatní, takže není třeba,

abys byl lepší.

1578.02 wo³-d-yòushǒu **yǐjīng-'bú-yong** zhā-bēngdài-le, ke³shi hái-you-dianr₃-'jiāng, bù-neng xiě-zì.

Na pravé ruce už nemusím nosit (dosl. ovazovat) obvaz, ale pořád ji mám trochu

ztuhlou a nemohu <s ní> psát.

4.8 情态副词 qíngtài fùcí – příslovce modality

Příslovce	Překlad	1. pozice	2. pozice	Celkem
还是 háishì	opět zase; stále ještě, přece ještě, ještě; přece jen, bude lépe	29	1	30
赶紧 gǎnjǐn	hned, rychle, neprodleně		4	4
胡 hú	hloupě, nesmyslně, nepatřičně		2	2
照样 zhàoyàng	tak jako dříve, stále tak		2	2
傻 shǎ	hloupě, přihloupě, nejapně		1	1
纷纷 fēnfēn	masově, houfně, jeden za druhým		1	1
自然 zìrán	přirozeně	1		1
逐步 zhúbù	krok za krokem, postupně, každým krokem		1	1

Tabulka 8: Příslovce modality

4.8.1 还是 háishì

Překlad: „opět zase; stále ještě, přece ještě, ještě; přece jen, bude lépe“

Příslovce vyjadřuje neměnnost určitého stavu či činnosti. Jediná kombinace, která se v korpusu objevila, byla se záporkami 不 bù a 没 méi.

0247.04 dàjiā 'zuǒ-shuō-'yòu-shuō, ta-'**háishi bù**-kěn-tīng.

Všichni <mu to> říkají zleva zprava, ale on stejně nechce poslechnout.

0492.02 wǒ-liànle bàn-tiān, '**háishi-meí**² liànǎo.

Trénoval jsem dlouho, ale stejně jsem to nezvládl (dosl. nenacvičil).

5 Řazení příslovcí

Tato kapitola zahrnuje seznam všech kombinací příslovcí v korpusu. Je provedeno porovnání s čínským výzkum dle Lai Xianganga a jsou uvedeny nejfrekventovanější kombinace společně s příkladovými větami. Na konci kapitoly je navíc tabulka s přehledem frekventovaných kombinací a vzorců.

5.1 Kombinace příslovcí v korpusu

Následující tabulka obsahuje veškeré kombinace kategorií, jež se v korpusu vyskytly. Kromě toho je uveden celkový počet vět, jež měly v dané kategorii zastoupení.

Č.	Vzorec	Celkem vět
1	p. frekvence – p. záporu	351
2	p. rozsahu – p. záporu	213
3	p. způsobu – p. záporu	116
4	p. jiù – p. záporu	113
5	p. času – p. záporu	111
6	p. míry – p. záporu	81
7	p. času – p. času	52
8	p. záporu – p. míry	44
9	p. rozsahu – p. míry	43
10	p. frekvence – p. míry	39
11	p. záporu – p. záporu	30
12	p. modality – p. záporu	25
13	p. záporu – p. frekvence	20
14	p. způsobu – p. míry	14
15	p. záporu – p. času	12
16	p. času – p. rozsahu	10
17	p. času – p. míry	9
18	p. rozsahu – p. času	9
19	p. frekvence – p. rozsahu	9
20	p. jiù – p. míry	8
21	p. frekvence – p. frekvence	8
22	p. jiù – p. času	6
23	p. jiù – p. rozsahu	5
24	p. jiù – p. způsobu	5
25	p. času – p. frekvence	5
26	p. způsobu – p. frekvence	5
27	p. frekvence – p. času	4
28	p. způsobu – p. jiù	3
29	p. způsobu – p. rozsahu	3
30	p. způsobu – p. času	3
31	p. frekvence – p. modality	3

32	p. frekvence – p. jiù	3
33	p. jiù – p. modality	2
34	p. času – p. modality	2
35	p. času – p. způsobu	2
36	p. způsobu – p. modality	2
37	p. způsobu – p. způsobu	2
38	p. záporu – p. rozsahu	2
39	p. záporu – p. modality	2
40	p. rozsahu – p. způsobu	1
41	p. rozsahu – p. frekvence	1
42	p. rozsahu – p. modality	1
43	p. frekvence – p. způsobu	1
44	p. míry – p. rozsahu	1
45	p. modality – p. míry	1
46	p. modality – p. času	1
47	p. modality – p. frekvence	1
48	p. modality – p. modality	1
	Celkem	1385

Tabulka 9: Kombinace příslovčí v korpusu

Výše uvedená tabulka zachycuje všechny kombinace kategorií příslovčí mezi sebou, jež se v korpusu vyskytly. Dohromady se objevilo 48 vzorců, přičemž pouze 11 z nich bylo zastoupeno alespoň 30 větami, což považují za nejmenší reprezentativní vzorek dané skupiny vhodný pro analýzu. V tabulce jsou odděleny tučnou čarou. Těchto 11 frekventovaných vzorců tvoří celkem 1193 vět, resp. 86,12 % z celého korpusu 1385 vět. Zbytek vzorců byl zastoupen méně než 30 větami, a celkem 22 vzorců bylo zastoupeno pěti a méně větami, je tedy možné konstatovat, že tyto vzorce jsou velmi málo frekventované a pro potřeby práce nebudou dále rozvedeny.

Pokud ale vezmeme v potaz výše uvedené vzorce a porovnáme s řazením příslovčí uvedených autorů (Lai Xiangang), zjistíme, že pouze některé případy jsou v souladu s výzkumem. V případě 11 frekventovaných vzorců je v souladu s výsledky výzkumu celkem 8 kombinací (zvýrazněno tučně). V rámci zkoumaného vzorku (11 vzorců) se jedná o celkem 701 vět, resp. 86,17 %. Zbylé tři vzorce (č. 7, 8 a 11), kde řazení příslovčí ovlivňují i jiné faktory, zahrnují 13,83 %.

Zároveň je možné si všimnout, že prvních šest vzorců jsou kombinace s příslovci kladu a záporu na druhé pozici. Jedná se o celkem 985 vět, resp. 82,56 % zkoumaného vzorku. Tato příslovce byla zastoupena především příslovci záporu, kladná příslovce byla menšího zastoupení, proto dále v textu se budou uvádět pouze příslovce záporu.

Dalším důležitým zjištěním je nízká flexibilita příslovcí míry, která se na první pozici objevují pouze před zápornými příslovci. Objevil se sice jeden případ příslovce 满 mǎn „úplně“ v kombinaci s příslovcem 都 dōu „všichni“ z kategorie rozsahu, ale jednalo se pouze o jediný výskyt.

5.2 Frekventované vzorce

Tato část bude zaměřena na hlavní kombinace a vzorce, jež se pravidelně opakovaly, tedy 11 kombinací a podíváme se, které případy jsou v souladu s výsledky výzkumu a které případy zohledňují jiné faktory pro určení pozice příslovcí.

Nejprve uvedu vzorce, jejichž kombinace jsou v souladu s výzkumy o řazení příslovcí dle Lai Xianganga. Jedná se o následující:

1. p. frekvence – p. záporu
2. p. rozsahu – p. záporu
3. p. způsobu – p. záporu
4. p. jìu – p. záporu
5. p. času – p. záporu
6. p. míry – p. záporu
7. p. rozsahu – p. míry
8. p. frekvence – p. míry

Vzorce, které nejsou v souladu s výsledky výzkumu, jsou následující:

1. p. času – p. času
2. p. záporu – p. míry
3. p. záporu – p. záporu

Kromě toho je u každého vzorce v rámci kategorie uveden v závorce počet výskytů.

5.2.1 Kombinace č. 1: p. frekvence – p. záporu

V této nejfrekventovanější skupině je pořadí příslovcí poměrně fixní. V prvním vzorci 也 yě „také“ + 不 bù „ne“ je za určitých okolností možné pořadí prohodit, dojde ale ke změně významu, v korpusu se navíc taková kombinace nevyskytla. U posledního vzorce 再 zài „opět“ + 不 bù „ne“ je možná i opačná kombinace s rozdílem ve významu, viz kapitola 3.4.2.

Především u zmíněného vzorce 再 zài „opět“ + 不 bù „ne“ můžeme uplatnit faktor negace, protože umístění zápornky na první či druhé pozici změní význam.

a) 也 yě „také“ + 不 bù „ne“ (106) / 没 méi „zápornka“ (52) / 别 bié „zápornka“ (4) / 不要 búyào „zápornka“ (2)

- 0112.06 wǒ-yòng hǎo-'huà lai-quàn-ta, ta-**yě-bu**₄-tīng.
Přesvědčoval jsem ho po dobrém, ale on stejně neposlechl.
- 0117.09 rén'jiā 'màile-ta-ji₃-jù, ta-yì-'dianr **yě-bu**-zàihu.
Vynadal mu, ale on si z toho nic nedělal.
- 0377.07 wèile 'nǚ'er-d-shì, ta-**ye**³ '**bù**-zhī shāngle-duōshào-'xīn.
Co se jen kvůli dceři natrápila (dosl. kvůli dceřině záležitosti se ani nevím kolik natrápila).
- 0440.03 zhe-háiz lián-'āi **ye**₃-**bù**-neng-āi, 'yì-āi jiu-kū.
Tohoto dítěte si nikdo nesmí ani dotknout, jen se ho dotkneš, a ono brečí.
- 0931.03 wo-'nìng-sǐ **ye**³-**bu**-yuànyì zuo-núli.
Raději zemřu, než abych byl otrokem.

b) 还 hái „ještě“ + 没 méi „zápornka“ (121) / 不 bù „ne“ (34)

- 0035.01 'zhèi-jian-shìr, '**hái-mei** zuò'wán.
Tahle věc ještě není dodělaná.
- 0320.04 ta-gěi-wo sòngle-yì-fēng 'xìn, wo-hái-mei 'xiè-ta, tā-jiu-'zǒu-le.
Přinesl mi dopis a odešel, ani jsem mu <nestačil> poděkovat (dosl. nepoděkoval).
- 0380.05 wo-xiànzai **hái-'méi**-you zhe⁴-ge xūyào.
Zatím nic takového nepotřebuji (dosl. teď ještě nemám tuto potřebu).
- 0710.13 wo³-zai-bùlagé yǐjing-zhùle hǎo-ji-nián-le, kěshi you³-xie-dìfang '**hái-bu**-shúxi.
Bydlím už v Praze spoustu let, ale některá místa přece jen neznám.
- 1409.06 nǐ-yào-d nei⁴-benr-shū, **hái-méi**-chū'bǎn-ne.
Ta kniha, kterou čteš, ještě nevyšla.

c) 又 yòu „přece“ + 不 bù „ne“ (15) / 没 méi „zápornka“ (4)

- 0365.08 nǐ-**you**₄-**bú**-shì xiǎo-'háiz, 'wèi-shenme hái-kū-ne.
Přece nejsi malé dítě, proč ještě brečíš?
- 1120.01 shuo-huà 'búyào zhè-yang-xiōng, nǐ-**you**₄-**bú**-shì shen²me-'huángshang.
Mírní se v projevech (dosl. nemluv tak prudce), nejsi žádný císař.
- 1523.08 nǐ-**yòu-bu**-dǒng, chā-'shénme-shǒu-ne?
Vždyť tomu nerozumíš, tak co se do toho mícháš?
- 1887.09 bǐāogē **you-bú**-shì-'shēngrén, nǐ-hài-shen²me-'xiū-ne?
Bratranec přece není cizí, co se tak stydíš?

d) 再 zài „opět“ + 不 bù „ne“ (6) / 没 méi „záporka“ (1)

- 0339.12 ta-yàoshi 'zài-bu-juéwù, jiù-yao zǒu-dao juélùshang-qu-le.
Jestli nepřijde k rozumu (dosl. uvědomění), skončí ve (dosl. dojde do...) slepé uličky.
- 0982.07 ta-yǐjing hen₃-'duō-ci shìxìn-le, wo-'zài-bu-qu⁴ zhǎo-ta-le.
Už mockrát nedostála slovu, už za ní (dosl. vyhledat ji) víckrát nepůjdu.
- 1549.05 ni-zhe₄-bīngjilín 'zài-bu-chī, jiù⁴-yao-chéng-'tāngr-le.
Jestliže tu zmrzlinu nezačneš hned jíst (dosl. i nadále nebudeš jíst), bude z ní břecha.

5.2.2 Kombinace č. 2: p. rozsahu – p. záporu

Jediným vzorcem v rámci této kategorie bylo 都 dōu „všichni“ + 不 bù „ne“ / 没 méi „záporka“. Gramatické příručky obvykle uvádějí rozdíl ve významu mezi 都不 dōu bù „všichni ne“ a 不都 bù dōu „ne všichni“, nicméně v korpusu se objevila pouze kombinace první. Faktor negace je zde tedy také možné použít.

a) 都 dōu „všichni“ + 不 bù „ne“ (116) / 没 méi „záporka“ (86) / 不要 búyào „záporka“ (4) / 不用 búyòng „není třeba“ (1)

- 0048.06 'nèi-xie-rén, wo-'dōu-bu-rènshi.
Neznám nikoho z těch lidí.
- 0399.08 tā-yì-dianr₃-'máng dōu-bu-'bāng, 'shízai bu-gòu-péngyou.
Ani trochu <ti> nepomůže, to opravdu není žádný kamarád.
- 0465.01 chūle-nǐ, 'shéi dōu-bu₄-xíng.
Kromě tebe se nikdo nehodí.
- 0671.05 zuótian-wǎnshang tiānqi-hěn-'rè, wo-'shénme-dōu-méi-gài.
Včera v noci bylo vedro, ničím jsem se nepřikryl.
- 0843.03 suí-'biàn ni-zhènme-shuō, wo-dōu-bu-zànchéng.
Říkej si, co chceš, já v žádném případě nesouhlasím.

5.2.3 Kombinace č. 3: p. způsobu – p. záporu

V této skupině vzorců se vždy jednalo o uvedené pořadí příslovcí, neobjevily se žádné jiné varianty s obráceným pořadím. V této skupině se nedá hovořit o faktoru negace, pouze u 可 kě „tedy“ + 不 bù „ne“ by byla možná záměna, nicméně 可 kě „tedy“ by na druhé pozici zároveň změnilo slovní druh.

a) 并 bìng „vůbec“ + 不 bù „ne“ (31) / 没 méi „záporka“ (14)

- 0166.08 'éwen, 'bìng-bu nánxué, jiù-shi-ta bú-yong'gōng.
Ruština vůbec není těžká, jenomže on není pilný.

- 0445.09 wǒ-gen-ta jiéhūn, 'bìng-bu-shi tú-ta-zhǎng-d-'hǎo.
Nebrala jsem si ho (vůbec) proto, že je hezký.
- 0872.03 zhe⁴-jiar-diàn-d shèbei hen-'hǎo, 'bìng-bu-cì-yu₂ yi-bān lǚguǎn.
Vybavení tohoto hotýlku je velmi dobré, není o nic horší než v běžném hotelu.
- 1229.09 zhōngguó wénzi-gǎigé, 'bìng-bu-shi-yi-jian⁴ jiǎndan₁-d-shì.
Reforma čínského písma není vůbec jednoduchou záležitostí.
- 1613.05 zǐxì yi-yánjiu, 'bìng-méi-you yuánxian-xiǎng-d nàme-nán.
Při bližším pohledu (dosl. sotva si to podrobně prozkoumá) to vůbec nevypadá
(dosl. není) tak obtížné, jak se původně zdálo.

b) 可 kě „tedy“ + 不 bù „ne“ (19) / 别 bié „záporka“ (5) / 没 méi „záporka“ (3) / 一定 yīdìng „určitě“ (1)

- 0654.17 jiǎ: nǐ 'huì-bu-huì jiě-'mèng? yí: 'zhè wo-**ke₃-bu**-huì.
A: Umíš vykládat sny? B: To teda neumím.
- 0887.11 yàoshi you-rén wěiqiule-wo-'mèimei, wo-**kě-bù**-neng 'fànggo-ta.
Jestli někdo ublíží mé mladší sestře, tak to mu tedy neprojde (dosl. nemůžu ho
nechat vyváznout).
- 1162.03 nǐ-shi 'lǐngdaorén, **kě-bù**-neng biànbuqīng 'shìfei.
Jsi vedoucí, takže musíš umět poznat, co je správné a co ne (dosl. nemůžeš nebýt
s to rozpoznat...).

c) 根本 gēnběn „vůbec“ + 没 méi „záporka“ (9) / 不 bù „ne“ (12)

- 0284.07 zhè-zhong yìjian, **gēnben mei²**-you-'jiàzhi.
Takové připomínky nemají vůbec žádnou cenu.
- 1347.06 ta-'**gēnben bu**-yuànyì bāngmáng, 'suōyì jiu-gùyi tuō-rìz.
Vůbec nemá v úmyslu pomáhat, tak to jen schválně den ode dne protahuje.
- 1785.06 xiàn'zài-d-niánqīngrén, '**gēnben-bu⁴**-zhidào shēnghuo-d-jiānku.
Dnešní mládež vůbec nic neví o těžkostech života.

d) 才 cái „vůbec“ + 不 bù „ne“ (6)

- 0633.08 nǐ-'ài qù-bu-qù, wǒ '**cái-bu**-guǎn-ne.
Je mi jedno, jestli tam chceš jít nebo ne (dosl. nestarám se, jestli tam jdeš rád nebo ne).
- 0782.11 wo-'**cái-bu**-xīhan nǐ³-d-'chēngzan-ne!
Vůbec o tvou chválu nestojím (dosl. nelíbí se mi).
- 1229.03 ràng-tamen 'gé-wo-d-zhí-ba, wo-**cái-bu**-'pà-ne.
Ať si mne vyhodí z práce, stejně se nebojím.

5.2.4 Kombinace č. 4: p. jiù – p. záporu

Velmi početná skupina byla tvořena především vzorci 就 jiù „právě“ + 不 bù „ne“ či dalšími záporkami. V hovorové čínštině je možná i kombinace 不 bú „ne“ + 就 jiù „právě“, která se obvykle používá v otázce a kdy často následuje např. 得/行了吗 dé / xíng le ma apod. (Zhang Jianxin, 2008). Tato kombinace se v korpusu nicméně neobjevila.

就 jiù + 不 bù „ne“ (69)

就 jiù + 甭 béng „záporka“ (2)

就 jiù + 没 méi „záporka“ (19)

就 jiù + 不必 bùbì „není třeba“ (1)

就 jiù + 别 bié „záporka“ (9)

就 jiù + 不用 búyòng „není třeba“ (1)

就 jiù + 不要 bù yào „záporka“ (10)

- 0687.06 'wúlun shénme-'shìr, cháng-'jiàn, **jiù⁴-bu**-xīnxian-le.
Když má člověk něco stále na očích, přestane ho to zajímat (dosl. přestane to být nevšední), ať je to, co chce.
- 0843.07 yàoshi-duì-ni bù-'fāngbian, **jiù-bú-'bì** lái-ba.
Jestli se ti to nehodí, nemusíš <sem> chodit (dosl. přijít).
- 1183.01 xiǎoháir nále-'gāo, **jiù-bù**-'kū-le.
Dítě si vzalo koláč a přestalo plakat.
- 1292.09 zhǐ-yao liú-dianr-'shén, **jiù-bú**-hui xiě'cuòle.
Když si dáš trochu pozor, tak neuděláš při psaní chybu.
- 1595.05 xīn-mǎi-d-dōngxì nòng'zāngle, **jiù-bù**-neng tuì-le.
Když se nově zakoupené zboží umaže, nelze ho už vrátit.

5.2.5 Kombinace č. 5: p. času – p. záporu

Pozice záporka je volitelná např. u příslovce 已经 yǐjīng „už“. V případě, že se záporka 不 bù objeví na první pozici, dojde ke změně významu, takováto kombinace by byla možná v otázce vyjadřující netrpělivost, např. 我不已经说了吗 Wǒ bù yǐjīng shuō le ma? „Copak jsem to už neřikal?“.

a) 从来 cónglái „nikdy“ + 没 méi „záporka“ (17) / 不 bù „ne“ (16)

- 0166.03 jiǎ: 'zhāng-tongzhi, wǒ-'tīng-shuogo, kěshi '**cónglái méi**-'jiàngo. yǐ: 'zhè-wei jiu-shi-zhāng-tongzhi.
A: O soudruhu Čangovi jsem slyšel, ale nikdy jsem ho neviděl. B: Tak tohle je soudruh Čang.

0677.02 ni-'bié-kan ta-guàzh zhème-xie-jiǎngzhāng, shí'jìshang ta-'**cónglai mei**-zuògo-zhàn.

Nevšímej si toho, jak je ověšený metály, ve skutečnosti nikdy nebojoval.

1004.11 lǎo-'tàitai, hěn-you-'nàixing, '**cónglai bu**-fā-píqi.

Stará paní je velmi trpělivá, nikdy se nerozčiluje.

b) 就 jiù „právě“ + 不 bù „ne“ (20) / 没 méi „záporka“ (7) / 别 bié „záporka“ (1) / 不用 búyòng „není třeba“ (1)

0076.02 wo-zǒu-dao shuǐ mò-'yāo-d-di⁴fang, **jiù 'bú**-zài wǎng-qíán zǒu-le.

Šel jsem, dokud mi voda nesahala po pás (a dál dopředu už jsem nešel).

0549.02 děng qiūshōu 'guòle, **jiu-méi** ze⁴me-máng-le.

Až bude po podzimní sklizni, nebudeme mít tak napilno.

0939.15 ta¹-d-érz, cóng-'xiǎo **jiu-bú**-yonggōng, jiānglai² 'bú-hui-you³ shen²me-'zàojiu.

Jeho syn byl od malička líný (dosl. není pilný), sotva to někam dotáhne (dosl. nebude mít žádný úspěch).

c) 已经 yǐjīng „už“ + 不 bù „ne“ (9) / 没 méi „záporka“ (5) / 不用 búyòng „záporka“ (1)

0273.06 'zhè-ge lǚguǎn, **yi³jīng 'méi**-you kòng-fángjiān-le.

V tomhle hotelu už nemají volné pokoje.

0814.15 'zhè-zhong sīxiang₃, **yi³jīng bu**-cúnzài-le.

Takové názory (dosl. myšlení) už dávno neexistují.

0337.06 tā-zhe₄-rén, **yi³jīng méi**-'jiùr-le.

Tomu už není pomoci (dosl. on, tenhle člověk, už nelze zachránit).

d) 老 lǎo „pořád“ + 不 bù „ne“ (5) / 没 méi „záporka“ (4)

1084.01 ta-'tān-d-hěn, **lao-'méi**-ge-gòu.

Je strašně nenasytný, nikdy nemá dost.

1757.02 jīnnian **lǎo-bu**-xià-'yǔ, kàn-yàngz yao-dà-'hàn.

Letos pořád neprší, zdá se, že bude velké sucho.

1842.01 **lǎo-bu**-xià-yǔ, yāng-mei-zhang'hǎo.

Pořád nepršelo a sazenice rýže nevyrostly.

e) 总 zǒng „pořád“ + 不 bù „ne“ (5) / 没 méi „záporka“ (4)

0386.01 wo-'lěi-cì jǐnggào-ta₁, ta-**zǒngshi bu**-'tīng.

Mnohokrát jsem ho varoval, ale on nikdy neposlechl.

0673.05 yi-jiā-rén chuān-'yī-chī-'fàn, **zǒng-bù**-néng bú-'gù-ba.

Konec konců, není možné nechat celou rodinu na holičkách (dosl. nepostarat se o oblečení a jídlo).

1921.08 ni-yīnggai-xiǎng-fáz dú'lì-móushēng-le, **zǒng-bù**-néng yi-bèiz-yīlai-fù'mǔ.

Musíš vymyslet způsob, jak začít žít samostatně, nemůžeš se celý život spoléhat na rodiče.

5.2.6 Kombinace č. 6: p. míry – p. záporu

Jak již bylo zmíněno, kategorie příslovčí míry se objevuje na první pozici výhradně s příslovci záporu. Kromě toho je možné faktor negace uplatnit u 很 hěn „velmi“ + 不 bù „ne“. Pro rozdíl ve významu viz podkapitola 4.5.1.

a) 很 hěn „velmi“ + 不 bù „ne“ (45) / 没 méi „záporka“ (1)

- 0202.13 zuì-jìn ta-biǎoxian₄-d **hěn-'bù**-hǎo.
Poslední dobou se projevuje špatným <způsobem>-.
0458.04 ta-**hěn-bu**-'yuànyì, nǚ'ér, 'zème-zǎo jiéhūn.
Velmi si nepřál, aby se jeho dcera vdávala tak brzy.
0830.18 kànjian ta¹men-'zhè-yang duìdai-nǐ, wo-xīnlǐ₃ **hěn-'bù**-píng.
Když jsem viděl, že se k tobě takhle chovají, velmi mě to rozhořčilo (dosl. v srdci jsem byl rozhořčený).

b) 真 zhēn „skutečně“ + 不 bù „ne“ (14)

- 0784.14 wo-'**zhēn-bu**-xǐhuan ta¹-d zhè-zhong-'lǎnduo.
Skutečně nemám rád tuhle jeho lenost.
0859.23 wo-'**zhēn-bu**-yuànyì qu-cānjiā₁-nei-ge-wǔ'huì, kè³shì bu⁴-zhidào zěnme-'tuītuo.
Opravdu se mi nechce jít na ten ples (dosl. účastnit se plesu), ale nevím, jak se vymluvit.
1887.06 'zhème-dàle, hai-xiāng₄-bìeren yōa-dōngxi-chī, '**zhēn bu⁴**-zhidào₄-xiū.
Už jsi tak velký, a ještě od jiných lidíš jídlo, že se nestydíš (dosl. skutečně nevíš, co je to stydět se)!

c) 有点儿 yǒu diǎnr „trochu“ + 不 bù „ne“ (6)

- 0208.10 wǒ-**you-diǎnr bù**-'shūfu.
Je mi trochu špatně.
1095.03 zhè-tāngz-mǎimai ta-méi-fēnzh-'féi, xīnlǐ **you-dianr³ bu**-gāo'xìng.
Z tohoto obchodu nedostal podíl, <a tak> je z toho (v duchu) trochu rozladěný.

d) 最 zuì „nejvíce“ + 不 bù „ne“ (5)

- 0214.03 quán-ban₁ tóng'xué, 'jiù-shi-lǐ-tóng₂wén '**zuì-bu**-yònggōng.
Ze všech spolužáků je nejlínější Li Tchung-wen.

5.2.7 Kombinace č. 7: p. času – p. času

Jediným vzorcem této kategorie je 都 dōu „všichni“ + 很 hěn „velmi“. První příslovce 都 dōu „všichni“ má fixní postavení, nelze tedy s druhým příslovcem zaměnit.

a) 都 dōu „všichni“ + 很 hěn „velmi“ (39)

- 0540.12 ta-'wúlun zuo-shen²me-shìqing, **dōu-hen**-zǐxì.
Ať dělá cokoli (dosl. jakoukoliv věc), je vždy velmi pečlivý.
- 1329.03 háizimen, gè-'gè **dōu-hěn**-jiànkang.
Všechny děti jsou zdravé.
- 1465.04 ta¹men-liǎng-kǒuz **dou¹-hen**-rényì, yì dīng-huì tì-ni shuō-ju-gōngdao'huà.
Ti dva manželé jsou oba velice laskaví a spravedliví, určitě se tě zastanou (dosl. řeknou o tvém zájmu několik vět spravedlivé řeči).
- 1738.06 ta¹-d-péngyou **dōu-hen₃**-'zhōngshí.
Jeho přátelé jsou všichni věrní.
- 1915.01 ta¹-d-tóngxué **dōu-hen**-xiànmu-ta¹-d-cái'gàn.
Všichni její spolužáci obdivují její nadání.

5.2.8 Kombinace č. 8: p. záporu – p. míry

Hlavními vzorci této kategorie jsou 还 hái „ještě“ + 很 hěn „velmi“ a 也 yě „také“ + 很 hěn „velmi“. V obou případech mají příslovce na první pozici fixní postavení, to znamená, že nelze příslovce zaměnit.

a) 还 hái „ještě“ + 很 hěn „velmi“ (19)

- 0640.01 zhè-shuang-xié **hái-hen₃**-'xīn-ne, rēngle 'duó-ke₃xī-a!
Ty boty byly ještě <skoro> nové, jaká škoda, že jsi je vyhodil!
- 0867.14 wo³-d-zǔmu₃, niánji suiran-'dà-le, ke³shi 'jīngshen **hai²-hen₃**-hǎo.
Ačkoliv moje babička (z tatínkovy strany) je už stará, je stále čilé myslí.
- 1357.26 ta-**hái-hen**-nián'qīng, ke³shi-yǐjing tū-'dǐngr-le.
Je ještě mladý, ale už je plešatý.

b) 也 yě „také“ + 很 hěn „velmi“ (7)

- 0817.06 fūqi-liǎ, gǎnqing hen-'hǎo, shēnghuo₂-d **ye-hen**-'xìngfu.
Ti dva (manželé) se mají rádi (dosl. cit mají pěkný) a žijí také velmi šťastně.
- 0915.02 wǒ '**yě-hen**-xǐhuan he-dūzitāng.
Já mám taky rád (pít) dršťkovou polívku.

5.2.9 Kombinace č. 9: p. rozsahu – p. míry

U prvního vzorce 早 zǎo „dávno“ + 就 jiù „právě“ je pořadí fixní, protože jak bylo uvedeno v podkapitole 4.2.1, příslovce času před 就 jiù vyjadřuje, že se něco stalo již dávno či dlouho před nynějším okamžikem.

U vzorce 立刻 lìkè „okamžitě“ + 就 jiù „právě“ a 就 jiù „právě“ + 立刻 lìkè „okamžitě“ je volba pořadí dána buď mírou subjektivitu, nebo tím, co chceme v dané větě zdůraznit. Rodilí mluvčí nicméně nepozorují změnu ve významu při opačném pořadí.

a) 早 zǎo „dávno“ + 就 jiù „právě“ (31)

- 0411.01 wo-**'zǎo jiu⁴**-you-yì, mǎi-zhè-benr-shū, kěshi méi-you-'qián.
Už dávno jsem si chtěl koupit tuhle knihu, ale neměl jsem peníze.
- 0837.11 ta¹men-liǎng-jiar₁ **'zǎo-jiu** juéjiāo-le.
Jejich (dvě) rodiny dávno přerušily <všechny> styky.
- 1599.08 ta¹men-jiāli **'zǎo-jiu**-qióng-d bu-xiàng-'yàng-le, 'hái-chēngzh-ge kōng-jiàz.
Jejich rodina je už dávno na mizině (dosl. tak chudá, že to nevypadá k ničemu), ale pořád (dosl. ještě) se neparují.

b) 立刻 lìkè „okamžitě“ + 就 jiù „právě“ (6)

- 1063.05 'méi, **'lìkè jiu**-kěyi-sòngdào, xiànzai zhèng-zai zhuāng-'chē-ne.
Uhlí můžeme dodat okamžitě, právě ho nakládají na vůz.
- 1349.04 jiāole-juànr, wo-**'lìkè jiu**-huí-jiā-le.
Když jsem odevzdal písemku, hned jsem šel domů.

c) 马上 mǎshàng „hned“ + 就 jiù „právě“ (5)

- 0992.04 dàifu gei²-wo-nǚ'er, dǎle fāngyi'zhēn, xiāotuǐr **'mǎshang-jiu**-zhǒngqilai-le.
Když dal lékař mé dceři (očkovací) injekci, okamžitě <jí> opuchlo lýtko.
- 1365.03 xiànzai zhǎng-'cháo-le, **'mǎshang jiu⁴**-yao-kāi-chuán.
Teď nastal příliv, hned vyplujeme.

d) 就 jiù „právě“ + 立刻 lìkè „ihned“ (4)

- 1341.05 gǒu tīngjian-shengyin, **jiu-'lìkè** ba-ěrdùo shùleqilai.
Jakmile pes uslyšel šelest (dosl. zvuk), hned vztyčil uši.
- 1696.04 tā-yi-huì₂-jiā, **jiu-'lìkè** pu¹-dao-chuángshang shuì'zháo-le.
Jen se vrátil domů, ihned se vrhl na postel a usnul.

5.2.10 Kombinace č. 10: p. frekvence – p. míry

I v této kategorii je možné uplatnit faktor negace. V případě, že bude zápornka 不 bù na druhé pozici, změní se význam, viz podkapitola 4.5.2.

U druhého vzorce 一定 yīdìng „určitě“ + 很 hěn „velmi“ by změna pořadí byla možná, nicméně došlo by ke změně slovního druhu 一定 yīdìng „určitý“ na adjektivum.

a) 不 bú „ne“ + 大 dà „příliš“ (26) / 太 tài „příliš, velmi“ (13)

- 0221.41 ni-jīntian 'qìse **bu-dà**-hǎo, shì-bu-shi bù-'shūfu?
Dnes nevypadáš moc dobře, není ti špatně?
- 0486.06 wǒ-he-tā **bu²-tai**-'shóuhuò, zhè-xie-huà, yǒu-dianr bu-fāngbian shuō.
Já se s ním moc neznám, je mi trochu trapné mu to říkat.
- 0826.06 ta¹-d-'tàidu **bu-dà**-'shìdàng.
Jeho chování není příliš vhodné.
- 1924.02 lǎoshī yáole-yáo-'tóu, biǎoshi **bu-dà**-mǎn'yì.
Učitel zavrtěl hlavou na znamení, že není příliš spokojen.

b) 一定 yīdìng „určitě“ + 很 hěn „velmi“ (4)

- 0384.07 ni-**yīdìng₄ hěn**-'lèi, xiūxi-yi-huir³-ba.
Určitě jsi unavený, odpočiň si na chvíli.
- 1280.02 zhe⁴-tao-táose-d-wéijīn, gei²-ni-nǚ'er 'dài, **yī'dìng-hen₃**-héshì.
Tato růžová šála bude tvé dceři určitě pěkně slušet (dosl. tato růžová šála nošená tvou dcerou bude jí určitě slušet).

5.2.11 Kombinace č. 11: p. záporu – p. záporu

V podkapitole 4.7.1 bylo uvedeno, že 一定 yīdìng „určitě“ + 不 bù „ne“ vyjadřuje velkou jistotu a 不 bù „ne“ + 一定 yīdìng „určitě“ naopak zase malou. Viz níže uvedené příkladové věty.

U zbylých dvou vzorců je pozice již fixní.

a) 一定 yīdìng „určitě“ + 不 bù „ne“ (7)

- 0312.06 zhe⁴-ge-bàngchèng **'yīdìng-bu**-zhǔn, 'sān-ge-píngguǒ, zěnme-hui⁴-you 'wǔ-bàng-ne?
Tahle váha určitě není přesná, jak by mohla tři jablka vážit pět liber (tj. anglických liber)!?
- 1930.05 wo-shuō ta-**'yīdìng-bu**-lái-le, ni-gǎn gen¹-wo-dǔ-ma?
Říkám, že určitě nepřijde, chceš (dosl. troufáš) se vsadit?

b) 不 bù „ne“ + 一定 yīdìng „určitě“ (5)

0403.14 ta-d-'yīngxu₃, **bù-yīdìng**⁴ kàode-zhù.

Na jeho sliby se nedá vždy spolehnout.

1852.11 mǔqīn mángmu-d-téng'ài, dui-háiz **'bù-yīdìng**-you-hǎo-yīngxīang.

Matčina slepá láska nemusí mít nutně na dítě dobrý vliv.

c) 千万 qiānwàn „v žádném případě“ + 不要 búyào „záporka“ (4) / 别 bié „záporka“ (3)

0524.05 **'qiānwán bié**-qù!

Za žádnou ucenu tam nechod'!

0561.03 zhè-shìr, 'fēichang jīmì, **'qiānwán búyào** gen¹-ren-shuō.

Tahle záležitost je přísně (dosl. mimořádně) tajná, za žádnou cenu o ní nikomu neříkej.

d) 决 jué „rozhodně“ + 不 bù „ne“ (7)

0367.03 'gémíngzhě, zai-bì'yào-shí, **'jué-bu**-liánxī ziji-d-shēngmìng.

Revolucionáři jsou připraveni, je-li to potřeba, obětovat i vlastní život (dosl. rozhodně nelitují vlastního života).

1004.13 wo-**'jué-bu**-neng² rěnnai₄ zhe⁴-zhong-'wǔruxing-d fěibàng.

Rozhodně nemůžu snášet takové urážlivé pomluvy.

1922.02 'zhème-dianr₃ xiǎo-shìr, wo-**'jué-bu**-neng jiēshou-ni³-d-'bàochou.

Za takovou maličkost od tebe rozhodně nemůžu přijmout žádnou odměnu.

5.2.12 Přehled kombinací a vzorců

Závěrem zde uvádím tabulku a přehled výše uvedených 11 kombinací a frekventovaných vzorců v rámci dané kombinace. Ve výše uvedeném textu byly vzorce popsány včetně znaků i českého překladu, z důvodu omezeného místa v tabulce uvádím pouze pinyin a počet vět pro daný vzorec.

Č.	Vzorec	Počet vět
1	p. frekvence – p. záporu	
	a) yě + bù / méi / bié / búyào	164
	b) hái + méi / bù	155
	c) yòu + bù / méi	19
	d) zài + bù / méi	7
2	p. rozsahu – p. záporu	
	a) dōu + bù / méi / búyào / búyòng	207
3	p. způsobu – p. záporu	
	a) bìng + bù / méi	45

	b) kě + bù / bié / méi / yīdìng	28
	c) gēnběn + bù / méi	21
	d) cái + bù	6
4	p. jiù – p. záporu	
	a) jiù + bù / méi / bié / búyào / béng / búbi / búyòng	111
5	p. času – p. záporu	
	a) cónglái + méi / bù	33
	b) jiù + bù / méi / bié / búyòng	29
	c) yǐjīng + bù / méi / búyòng	15
	d) lǎo + bù / méi	9
	e) zǒng + bù / méi	9
6	p. míry – p. záporu	
	a) hěn + bù / méi	48
	b) zhēn + bù	14
	c) yǒu diǎnr + bù	6
	d) zuì + bù	5
7	p. času – p. míry	
	a) dōu + hěn	39
8	p. záporu – p. míry	
	a) hái + hěn	19
	b) yě + hěn	7
9	p. rozsahu – p. míry	
	a) zǎo + jiù	31
	b) lìkè + jiù	6
	c) mǎshàng + jiù	5
	d) jiù + lìkè	4
10	p. frekvence – p. míry	
	a) bú + dà / tài	39
	b) yīdìng + hěn	4
11	p. záporu – p. záporu	
	a) yīdìng + bù	7
	b) bù + yīdìng	5
	c) qiānwàn + búyào / bié	7
	d) jué + bù	7

Tabulka 10: Přehled frekventovaných vzorců

6 ZÁVĚR

Jedním z rysů čínských příslovčí je možnost kumulování se vedle sebe. Existují případy, kdy mohou stát i tři a více příslovčí vedle sebe. V této práci jsem se ale zabýval pouze dvěma příslovci vedle sebe. Věty jsem čerpal z *Učebního slovníku jazyka čínského* Oldřicha Švarného. Slovník obsahuje přibližně 16 000 příkladových vět. Po excerpici slovníku jsem získal vzorek s 1385 větami, které obsahovaly dvě příslovce vedle sebe.

V rámci analytické části jsem frekventovaná příslovce nejprve popsal z hlediska použití a propojil s příkladovými větami z korpusu. Všechny věty jsem dále rozdělil do skupin podle kombinace příslušných kategorií příslovčí. Nejfrekventovanější kombinace byla p. frekvence – p. záporu, ve které se objevilo celkem 351 vět, což zároveň tvoří cca 25 % celého korpusu. V rámci kombinace jsem věty dále rozdělil do jednotlivých vzorců, např. 也 yě „také“ + 不 bù „ne“, 还 hái „ještě“ + 没 méi „záporka“, 又 yòu „zase“ + 不 bù „ne“ apod. Po rozdělení všech vět jsem zjistil, že se objevilo celkem 48 různých kombinací, ale pouze 11 z nich obsahovalo alespoň 30 příkladových vět, což jsem považoval za dostatečně reprezentativní počet pro analýzu. Těchto 11 frekventovaných kombinací tvoří celkem 1193 vět, resp. 86,12 % z celého korpusu 1385 vět. Výsledky zároveň ukazují, že šest nejfrekventovanějších kombinací jsou kombinace s příslovci kladu a záporu, jež jsou většinou zastoupena pouze zápornými příslovci. Těchto šest kombinací celkem zahrnuje 985 vět, resp. 82,56 % zkoumaného vzorku (z 11 kombinací).

V rámci 11 frekventovaných kombinací je 8 kombinací v souladu s navrhovaným řazením příslovčí čínskými výzkumy. To znamená, že v těchto 8 případech má první příslovce fixní první pozici před druhým příslovcem. V rámci zkoumaného vzorku se jedná o celkem 701 vět, resp. 86,17 %. V některých případech hraje roli faktor negace, což znamená, že je možné se rozhodnout o pozici záporky, která zároveň změní význam. Zbylé tři vzorce, kde jsou zohledněny pro řazení příslovčí jiné faktory, zahrnují 13,83 %. Tyto faktory zahrnovaly např. specifický význam příslovčí, faktor negace či míru subjektivity. Pokud jde o zbývajících 37 vzorců, tyto nebyly brány v potaz pro nízké zastoupení příkladových vět.

Jedním ze zajímavých zjištění je i nízká míra flexibility příslovčí míry, která se objevila na první pozici pouze před příslovci záporu.

Přínosem práce je v první řadě seznam čínských příslovcí s českými překlady, dále jsou to výše uvedená zjištění o tom, jak fungují čínská příslovce a zda mezi nimi existuje nějaký řád. Kromě toho je možné práci využít i jako studijní materiál, neboť mnohá příslovce a jejich použití byla popsána v analytické části.

Vzhledem k tomu, že jsem se v práci zaměřoval na nejfrekventovanější kombinace, v rámci potenciálního dalšího výzkumu by bylo možné provést analýzu zbylých méně frekventovaných kombinací, případně se zaměřit na tři a více příslovcí stojících vedle sebe.

7 RESUMÉ

This Bachelor's thesis deals with Chinese adverbs, more specifically two adverbs positioned next to each other. The aim of this thesis is to find the patterns and combinations between adverbs using the corpus. The corpus consists of 1385 sentences, which were taken out of Learner's Dictionary of the Chinese language by Oldřich Švarný. The theoretical part describes the characteristics of adverbs, which are then contrasted with Czech adverbs. The following part lists the adverbs based on the Practical and Modern Chinese Grammar by Liu Yuehua. All of them are accompanied by pinyin and Czech translations. The analytical part consists of two parts. The first one describes the most frequent adverbs in detail. The second part includes the adverbs order and their combinations. One of the findings is 11 highly frequented combinations between adverbs, those constitute 86,12 % of the corpus. First six combinations are combinations with negative adverbs. The position of negative adverbs in some of them is optional, which then results in the change of meaning. Another finding is low flexibility of adverbs of degree, which almost always take the first position before negative adverbs.

8 SEZNAM LITERATURY

CEN Yuzhen 岑玉珍: Hànyǔ Fùcí Cídiǎn 汉语副词词典 [Slovník čínských příslovcí]. Beijing: Beijing Daxue Chubanshe, 2013. ISBN 9787301173077.

ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 4., V Karolinu 2., dopl. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 9788024619460.

KE Yishun 柯移顺, Hànyǔ Fùcí Liányòng Bìng Yòng Yánjiū Shùpíng 汉语副词连用、并用研究述评 [Řazení čínských příslovcí za využití výzkumů], Sānxiá Dàxué, 2012

LAI Xiangang 赖先刚, Fùcí De Liányòng Wèntí 副词的连用问题 [Problematika řazení příslovcí], časopis Hànyǔ Xuéxí, 1994. 2. vyd.

LIU Yuehua 刘月华: Shíyòng Xiàndài Hànyǔ Yǔfǎ 实用现代汉语语法 [Praktická gramatika moderní čínštiny]. Beijing: Shangwu Yinshuguan, 2001. ISBN 9787100032100.

LU Fubo 卢福波: Duìwài Hànyǔ Jiàoxué Shíyòng Yǔfǎ 对外汉语教学实用语法 [Praktická čínská gramatika – výuka cizinců]. Beijing: Beijing Language and Culture University Press, 2011. ISBN 9787561930250.

LÜ Shuxiang 吕叔湘: Xiàndài Hànyǔ Bābǎicí 现代汉语八百词 [800 slov v moderní čínštině]. Beijing: Shangwu Yinshuguan, 1980. ISBN 9787100021975.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského*. I.-IV. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998-2000, Hesla č. 1-1969. ISBN 8070679077.

ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, 163 s. ISBN 978-80-244-4205-1.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Hovorová čínština: úvod do studia hovorové čínštiny*. Druhé přepracované vydání. Editor David UHER. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001, 190 s. ISBN 80-244-0298-X.

VOCHALA, Jaromír. Čínsko-český, česko-čínský slovník. Praha: Leda, 2003. ISBN 8073350114.

YANG Jizhou 杨寄洲: 1700 Duì Jìnyìcíyǔ Yòngfǎ Duìbǐ 1700 对近义词语用法对比 [Porovnání a použití 1700 čínských synonym]. Beijing: Beijing Language and Culture University Press, 2005. ISBN 9787561912652.

YANG Jizhou 杨寄洲: Hànyǔ 800 Xūcí Yòngfǎ Cídiǎn 汉语 800 虚词用法词典 [Slovník 800 čínských funkčních slov]. Beijing: Beijing Language and Culture University Press, 2013. ISBN 9787561934715.

ZHOU Qinghai 周清海: Huáyǔ Jiàoxué Yǔfǎ 华语教学语法 [Výuka čínské gramatiky]. Singapur, 2003. ISBN 9814127639.

ZHANG Jianxin 张建新: Hànyǔ Kǒuyǔ Chángyòng Géshì Lìshì 汉语口语常用格式例释 [Přehled frekventovaných vzorců v hovorové čínštině]. Beijing: Beijing Language and Culture University Press, 2008. ISBN 9787561920244.

ZHANG Yìshēng 张谊生, Xiàndài Hànyǔ Fùcí Yánjiū 现代汉语副词研究 [Výzkum čínských příslovcí v moderní čínštině], Xuélin Chūbǎnshè, 2000.

Online slovníky:

Slovník Čínsko-Český [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://slovník.cinstina.upol.cz/sources/index.php/hledat>

Xiàndài Hànyǔ Guīfàn Cídiǎn 现代汉语规范词典 [Standardní slovník moderní čínštiny]: zakoupený v aplikaci Pleco [online]. 2017 [cit. 2019-05-01].

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Frekventované vzorce (v této práci)

Příloha č. 2: Korpus všech kombinací a vzorců příslovcí (CD-ROM)

Příloha č. 1: Frekventované vzorce

1. 重复 – 否定 chóngfù – fǒuding

a) 也不/没/别/不要 yě bù (106) / méi (52) / bié (4) / bù yào (2)

0005.15, 0007.07, 0050.08, 0054.01, 0062.12, 0072.09, 0101.06, 0112.06, 0112.16, 0113.06, 0113.11, 0117.09, 0129.09, 0147.11, 0149.15, 0163.11, 0163.09, 0166.11, 0169.08, 0183.01, 0184.13, 0199.04, 0238.14, 0252.06, 0254.04, 0282.01, 0286.10, 0293.06, 0300.09, 0301.03, 0303.06, 0312.08, 0339.01, 0369.02, 0377.07, 0383.16, 0384.01, 0405.04, 0411.10, 0414.09, 0416.01, 0417.01, 0418.25, 0437.05, 0440.03, 0451.14, 0458.07, 0505.01, 0515.19, 0529.13, 0571.01, 0575.14, 0581.01, 0582.03, 0595.12, 0621.19, 0643.01, 0645.03, 0656.04, 0684.06, 0721.07, 0736.02, 0760.06, 0788.17, 0803.09, 0809.02, 0828.12, 0830.12, 0840.05, 0852.03, 0857.09, 0890.02, 0893.09, 0907.02, 0914.07, 0918.01, 0931.01, 0931.02, 0931.03, 0943.04, 0945.07, 0948.25, 0950.05, 0974.02, 0975.08, 0986.08, 0994.09, 1009.01, 1007.09, 1063.06, 1099.03, 1099.06, 1119.07, 1123.06, 1025.13, 1145.06, 1149.01, 1157.01, 1173.01, 1177.04, 1196.12, 1228.04, 1231.03, 1258.07, 1288.03, 1295.12, 1307.09, 1308.02, 1320.04, 1320.07, 1330.02, 1346.10, 1347.10, 1348.06, 1352.04, 1352.06, 1352.08, 1359.05, 1374.01, 1400.09, 1402.02, 1418.09, 1425.07, 1439.04, 1457.05, 1472.03, 1472.03, 1486.07, 1491.07, 1509.09, 1517.03, 1518.06, 1526.06, 1534.08, 1535.05, 1543.08, 1544.19, 1554.04, 1581.08, 1595.12, 1597.05, 1606.04, 1622.05, 1678.03, 1703.01, 1719.10, 1729.04, 1732.13, 1747.01, 1744.06, 1763.05, 1811.03, 1811.06, 1835.05, 1847.02, 1852.07, 1861.03, 1865.03, 1869.06, 1890.01, 1895.04, 1896.04, 1898.06, 1912.07

b) 还没/不 hái méi (121) / bù (34)

0029.05, 0034.02, 0034.04, 0034.07, 0035.01, 0035.06, 0036.03, 0089.03, 0089.07, 0083.08, 0098.02, 0110.03, 0116.03, 0114.06, 0134.16, 0140.10, 0147.12, 0151.05, 0157.04, 0155.15, 0163.02, 0186.03, 0188.04, 0190.08, 0198.02, 0221.33, 0234.11, 0238.04, 0246.21, 0256.09, 0295.07, 0313.18, 0315.04, 0317.04, 0320.04, 0323.01, 0327.02, 0327.04, 0333.05, 0342.10, 0358.09, 0361.01, 0369.08, 0375.10, 0380.05, 0382.02, 0419.09, 0433.16, 0435.17, 0449.08, 0451.05, 0461.07, 0464.09, 0465.11, 0465.12, 0499.08, 0507.08, 0515.08, 0546.09, 0548.03, 0556.05, 0563.04, 0612.04, 0615.08, 0621.02, 0625.11, 0627.05, 0632.15, 0650.04, 0657.04, 0682.11, 0710.03, 0714.03, 0710.13, 0739.13, 0745.03, 0750.03, 0773.03, 0788.05, 0798.03, 0798.06, 0804.03, 0821.07, 0837.03, 0846.01, 0858.03, 0861.09, 0881.06, 0893.04, 0901.02, 0920.03, 0947.09, 0959.13, 0967.06, 0972.07, 0980.05, 1006.07, 1006.16, 1013.02, 1022.04, 1024.05, 1025.11, 1063.04, 1067.07, 1111.05, 1111.07, 1118.04, 1123.08, 1131.01, 1152.07, 1154.03, 1159.11, 1159.12, 1166.04, 1177.02, 1188.07, 1190.08, 1218.01, 1296.06, 1307.02, 1328.05, 1345.10, 1349.01, 1349.02, 1357.23, 1368.01, 1394.10, 1404.03, 1409.06, 1450.09, 1461.03, 1483.03, 1518.02, 1520.10, 1536.05, 1563.01, 1572.04, 1573.02, 1587.18, 1598.02, 1606.03, 1672.02, 1673.02, 1673.10, 1689.03, 1702.03, 1706.05, 1734.02, 1753.11, 1773.01, 1832.07, 1874.03, 1948.12, 1966.01, 1969.03

c) 又不/没 yòu bù (15) / méi (4)

0101.02, 0112.15, 0240.03, 0321.05, 0365.03, 0365.08, 0365.09, 0368.03, 0377.09, 0445.07, 0632.09, 0754.04, 0887.12, 1003.02, 1120.01, 1447.02, 1523.08, 1565.07, 1887.09

d) 再不/没 zài bù (6) / méi (1)

0335.10, 0339.12, 0375.09, 0834.05, 0982.07, 1195.05, 1549.05

další

1674.09

2. 范围 – 否定/fǎndìng/kěndìng

a) 都不/没/不要/不用 – dōu bù (116) / méi (86) / bù yào (4) / bù yòng (1)

0002.13, 0013.01, 0021.01, 0048.06, 0079.12, 0095.09, 0095.12, 0127.13, 0127.20, 0138.03, 0147.14, 0148.15, 0149.1a, 0150.08, 0152.04, 0152.13, 0153.06, 0163.10, 0163.12, 0166.18, 0194.04, 0195.02, 0203.07, 0208.23, 0225.12, 0227.04, 0245.01, 0246.04, 0246.14, 0252.11, 0259.02, 0269.02, 0293.12, 0301.04, 0301.08, 0314.08, 0325.17, 0337.02, 0366.03, 0366.11, 0378.02, 0381.07, 0385.06, 0394.01, 0396.07, 0399.08, 0403.05, 0411.19, 0418.13, 0449.05, 0455.07, 0462.07, 0465.01, 0468.16, 0499.06, 0508.01, 0539.02, 0545.01, 0542.01, 0552.07, 0572.10, 0586.12, 0603.02, 0605.03, 0613.06, 0616.05, 0622.05, 0625.04, 0634.15, 0648.01, 0653.03, 0659.06, 0664.04, 0670.10, 0671.05, 0686.07, 0688.09, 0695.10, 0698.01, 0712.08, 0743.07, 0760.16, 0784.05, 0795.06, 0807.13, 0810.05, 0821.05, 0827.04, 0842.03, 0843.03, 0845.09, 0881.02, 0889.04, 0903.08, 0922.08, 0932.05, 0934.11, 0938.13, 0939.19, 0943.14, 0946.14, 0947.07, 0949.02, 0954.07, 0956.01, 0967.03, 0971.01, 1000.07, 1041.06, 1048.10, 1058.08, 1060.07, 1063.25, 1066.02, 1072.17, 1075.11, 1091.02, 1098.10, 1099.08, 1127.10, 1138.06, 1145.14, 1149.11, 1152.04, 1211.02, 1226.07, 1238.15, 1240.01, 1254.07, 1262.02, 1269.06, 1277.01, 1279.06, 1283.01, 1292.02, 1292.12, 1297.03, 1297.05, 1317.06, 1328.04, 1334.03, 1338.04, 1352.07, 1359.11, 1362.09, 1363.17, 1363.23, 1374.03, 1384.04, 1403.03, 1407.01, 1407.02, 1411.03, 1412.05, 1422.09, 1445.06, 1452.08, 1465.02, 1501.06, 1502.04, 1502.13, 1502.18, 1508.09, 1512.02, 1535.02, 1544.17, 1565.02, 1569.01, 1578.03, 1578.06, 1578.07, 1581.04, 1586.05, 1590.02, 1607.02, 1633.03, 1644.01, 1649.03, 1661.01, 1674.03, 1675.03, 1694.08, 1704.05, 1713.01, 1715.01, 1715.03, 1719.06, 1729.02, 1736.03, 1735.10, 1743.01, 1749.11, 1755.05, 1760.04, 1760.10, 1763.07, 1774.04, 1783.01, 1807.03, 1817.01, 1817.08, 1826.03, 1831.02, 1833.06, 1853.02, 1898.02, 1950.01

další (5)

0641.22, 1484.08, 0507.01, 1212.02, 1617.06

3. 语气 – 否定 yǔqì – fǎndìng

a) 并不/没 bìng bù (31) / méi (14)

0148.14, 0166.08, 0166.19, 0198.11, 0315.02, 0424.02, 0434.09, 0445.09, 0458.08, 0531.14, 0681.08, 0782.13, 0872.03, 0954.05, 0985.01, 1043.06, 1050.05, 1097.05, 1097.11, 1098.06, 1101.01, 1107.05, 1150.12, 1165.07, 1216.04, 1229.07, 1229.09, 1244.02, 1288.10, 1376.08, 1379.01, 1403.10, 1403.10, 1404.08, 1484.08, 1613.05, 1613.06, 1617.04, 1706.03, 1816.04, 1828.02, 1881.04, 1881.05, 1890.06, 1954.05

b) 可不/别/没/一定 kě bù (19) / bié (5) / méi (3) / yīdìng (1)

0116.08, 0120.03, 0234.15, 0239.16, 0239.17, 0234.13, 0439.02, 0471.03, 0556.09, 0654.17, 0681.06, 0751.04, 0807.11, 0813.02, 0887.11, 0927.10, 0952.01, 0954.02, 1088.01, 1162.03, 1243.01, 1269.01, 1371.07, 1371.11, 1624.08, 1683.01, 1889.04, 1968.01

c) 根本没/不 gēnběn méi (9) / bù (12)

0012.05, 0053.07, 0200.11, 0284.07, 0311.12, 0501.12, 0521.02, 0972.22, 1050.06, 1063.01, 1204.12, 1218.14, 1238.12, 1347.06, 1434.08, 1442.05, 1448.08, 1607.05, 1785.06, 1815.09, 1953.05

d) 才不 cái bù (6)

0405.05, 0633.08, 0782.11, 1229.03, 1447.03, 1849.03

další (10)

1138.12, 1671.05, 1649.08, 0963.04, 1195.05, 1819.02, 0096.02, 0104.08, 0056.01, 0274.01, 0581.20, 0524.06, 1646.06, 1688.03, 1833.06, 1882.16

4. 就 - 否定/肯定 jiù - fǒudìng/kěndìng

就不/没/别/不要/甭/不必/不用 jiù bù (69) / méi (19) / bié (9) / bù yào (10) / béng (2) / bù bì (1) / bù yòng (1)

0002.12, 0009.05, 0014.06, 0044.07, 0053.03, 0045.08, 0073.06, 0125.16, 0134.01, 0139.05, 0144.02, 0146.04, 0166.12, 0197.05, 0203.09, 0207.11, 0220.11, 0231.18, 0234.06, 0238.17, 0242.02, 0298.01, 0301.14, 0304.19, 0310.01, 0318.12, 0331.06, 0331.07, 0336.04, 0360.10, 0426.02, 0431.10, 0448.05, 0486.03, 0489.02, 0518.05, 0518.06, 0518.07, 0534.05, 0540.11, 0542.04, 0544.08, 0573.04, 0575.04, 0611.14, 0616.05, 0621.25, 0653.04, 0687.06, 0701.03, 0714.02, 0723.02, 0723.06, 0741.12, 0784.03, 0792.04, 0843.07, 0844.08, 0857.03, 0859.24, 0935.01, 0937.01, 0946.09, 0950.12, 0950.13, 0951.01, 0977.10, 1000.03, 1051.03, 1069.04, 1072.12, 1082.02, 1088.06, 1114.04, 1118.03, 1183.01, 1190.22, 1205.05, 1223.01, 1254.11, 1285.01, 1292.09, 1295.02, 1334.12, 1357.14, 1380.03, 1434.12, 1484.11, 1489.03, 1501.05, 1508.05, 1534.10, 1576.03, 1595.05, 1598.15, 1640.07, 1649.04, 1675.02, 1682.13, 1705.01, 1739.02, 1739.06, 1744.08, 1785.03, 1794.04, 1818.01, 1825.08, 1844.06, 1905.02, 1938.01, 1955.01

další:

0843.06, 1304.07

5. 时间 - 否定/肯定 shíjiān - fǒudìng

a) 从来没/不 cónglái méi (17) / bù (16)

0158.09, 0130.17, 0158.12, 0166.03, 0175.04, 0176.05, 0257.04, 0306.02, 0312.13, 0329.02, 0557.05, 0567.07, 0629.07, 0677.02, 0782.09, 0794.04, 0802.03, 0839.03, 0963.02, 0982.08, 0980.09, 0998.01, 1004.11, 1025.13, 1025.19, 1302.05, 1363.22, 1432.12, 1513.06, 1579.05, 1766.06, 1821.01, 1942.07

b) 就不/没/别/不用 jiù bù (20) / méi (7) / bié (1) / bù yòng (1)

0027.03, 0050.05, 0076.02, 0105.20, 0164.03, 0164.06, 0225.21, 0333.12, 0503.10, 0540.07, 0549.02, 0641.08, 0687.03, 0842.01, 0894.03, 0939.15, 0951.04, 0996.07, 1024.01, 1241.04, 1409.02, 1485.10, 1487.10, 1572.01, 1598.07, 1682.03, 1944.06, 1952.03, 1966.02

c) 已经不/没/不用 yǐjīng bù (9) / méi (5) / bù yòng (1)

0098.19, 0104.06, 0117.03, 0273.06, 0337.06, 0381.02, 0383.15, 0505.03, 0546.19, 0814.15, 0836.18, 1237.08, 1367.04, 1578.02, 1808.05

d) 老不/没 lǎo bù (5) / méi (4)

0098.22, 0404.04, 0621.04, 1084.01, 1231.04, 1757.02, 1826.01, 1842.01, 1912.05

e) 总不/没 zǒng bù (5) / méi (4)

0019.03, 0386.01, 0409.09, 0518.10, 0673.05, 1921.08

další (19)

0455.06, 0792.01, 1859.04, 0650.02, 1421.05, 1421.06, 0266.03, 0691.03, 0807.04, 1560.04, 0805.10, 0805.11, 0677.07, 1059.15, 1841.10, 1432.13, 1432.13, 1394.07, 1725.04

6. 程度 – 否定 chéngdù – fǒudìng

a) 很不/没 hěn bù (45) / méi (1)

0087.01, 0029.06, 0091.09, 0147.13, 0171.08, 0202.13, 0214.07, 0321.05, 0325.18, 0458.04, 0565.01, 0597.15, 0611.12, 0646.03, 0730.07, 0738.02, 0781.02, 0830.08, 0830.18, 0840.04, 0843.11, 0845.01, 0918.06, 1004.07, 1005.10, 1022.13, 1041.02, 1071.03, 1266.04, 1266.07, 1325.01, 1345.04, 1436.06, 1446.14, 1474.04, 1491.06, 1537.08, 1569.02, 1581.20, 1604.07, 1707.05, 1719.01, 1724.04, 1766.05, 1893.07, 1935.07

b) 真不 zhēn bù (14)

0022.05, 0239.20, 0679.08, 0784.14, 0814.10, 0823.04, 0859.23, 0875.16, 0879.07, 0957.03, 1158.09, 1336.03, 1778.01, 1887.06

c) 有点儿不 yǒudiǎnr bù (6)

0208.10, 0208.11, 1095.03, 1127.08, 1539.02, 1613.11

d) 最不 zuì bù (5)

0214.03, 0369.05, 0915.01, 1948.07, 1718.04

další

0210.03, 0749.06, 1330.08, 0523.02, 1059.16, 1190.25, 1190.26, 1366.02, 1363.07, 1815.02

7. 时间 – 时间 shíjiān – shíjiān

a) 早就 zǎo jiù (31)

0026.03, 0054.03, 0098.23, 0175.12, 0317.02, 0411.01, 0414.03, 0580.05, 0634.06, 0641.01, 0690.07, 0741.09, 0837.11, 1001.08, 1005.07, 1086.04, 1239.12, 1239.13, 1293.02, 1316.10, 1317.11, 1345.13, 1346.05, 1463.01, 1565.01, 1591.05, 1599.08, 1629.05, 1683.03, 1921.09, 1956.01

b) 立刻就 lìkè jiù (6)

0307.04, 0337.04, 0634.01, 1063.05, 1349.04, 1796.05

c) 马上就 mǎshàng jiù (5)

0279.09, 0295.03, 0360.03, 0992.04, 1365.03

d) 就立刻 jiù lìkè (4)

1156.02, 1341.05, 1372.10, 1696.04

další (6)

0024.11, 1409.05, 0049.02, 1479.02, 1018.02, 1473.01

8. 否定/肯定 - 程度 fǒudìng/kěndìng - chéngdù

a) 不大/太 bù dà (26) / bù tài (13)

0123.10, 0173.05, 0221.06, 0221.41, 0313.15, 0332.05, 0428.05, 0452.05, 0462.02, 0486.06, 0500.03, 0505.02, 0508.12, 0530.05, 0706.07, 0710.14, 0747.03, 0760.09, 0806.01, 0806.04, 0808.13, 0826.06, 0843.13, 0912.09, 1017.03, 1052.04, 1160.02, 1181.04, 1190.20, 1235.04, 1279.09, 1346.13, 1501.08, 1608.07, 1680.05, 1840.02, 1874.06, 1882.08, 1924.02

další

0384.07, 1082.03, 1280.02, 1381.02, 0950.04

9. 范围 - 程度 fànwéi - chéngdù

a) 都很 dōu hěn (39)

0071.11, 0077.01, 0098.01, 0154.06, 0200.13, 0201.02, 0260.01, 0260.11, 0269.07, 0369.09, 0473.06, 0540.12, 0647.07, 0692.02, 0699.08, 0874.07, 0905.11, 0930.02, 0950.09, 1116.01, 1171.08, 1180.01, 1189.09, 1266.08, 1329.03, 1352.02, 1357.22, 1383.01, 1386.04, 1433.08, 1465.04, 1472.13, 1633.10, 1651.03, 1738.06, 1790.01, 1801.07, 1832.01, 1915.01

další (4)

0199.06, 0285.11, 1209.01, 1198.02

10. 重复 - 程度 chóngfù - chéngdù

a) 还很 hái hěn (19)

0147.10, 0418.24, 0515.15, 0640.01, 0683.10, 0685.02, 0687.02, 0766.02, 0771.07, 0867.14, 1096.05, 1292.17, 1331.18, 1351.03, 1357.26, 1502.17, 1580.08, 1595.09, 1898.01

b) 也很 yě hěn (7)

0073.03, 0429.09, 0817.06, 0872.05, 0915.02, 1344.06, 1652.02

další

0486.01, 1578.02, 1146.04, 1852.01, 0922.09, 1613.10, 1372.05, 1859.03, 0101.02, 0854.06, 0914.11, 1190.24, 1371.06, 1536.12

11. 否定/肯定 - 否定/肯定 fǒudìng/kěndìng - fǒudìng/kěndìng

a) 一定不 yīdìng bù (7)

0312.06, 0324.03, 0711.03, 0859.12, 1591.01, 1912.03, 1930.05

b) 不一定 bù yīdìng (5)

0355.10, 0403.14, 0875.15, 1403.01, 1852.11

c) 千万不要/别 qiānwàn bù yào (4) / bié (3)

0523.03, 0524.04, 0524.05, 0561.03, 1002.04, 1071.04, 1082.05

d) 决不 jué bù (7)

0360.01, 0367.03, 0912.08, 0984.13, 1004.13, 1633.09, 1922.02

další

0319.03, 0282.04, 1108.04, 1544.13